Jaargang 114. Zondag, 1 Julij 1855. No. 79.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

De Groninger Courant, *Algemeen Dagblad voor de Stad en Provincie Groningen, wordt uitgegeven des* Zondags, Woensdags *en* Vrijdags, *terwijl de expeditie der couranten, zoo in als buiten de Stad, den avond te voren geschiedt. De abonnementsprijs is* ƒ 3,00 *in het kwartaal, franko per post ƒ* 3,40. *Bijvoegsels en bijbladen worden bij de Courant gratis uitgegeven.*

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 9den Julij 1855, des middags te 12 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, aan het Lokaal van het Provinciaal Bestuur te *Groningen*, in het openbaar worden aanbesteed

Het doen van herstellingen aan de werken behoorende aan onderscheidene wegen en kanalen in de provincie Groningen, *in* vier afzonderlijke perceelen, *als:*

1ste Perceel, Weg en Kanaal naar *Stroobos*, enz.
2de » Kanaal naar *Delfzijl*, enz.
3de » Weg van *Martenshoek* naar *Winschoten*, *de Morijge*, enz.
4de » Weg en Kanaal naar *Ulrum*, *Warffum* en *Uithuizen.*

De Gadingmakenden kunnen van de begrootingen van kosten van voorschreven werken ter Provinciale Griffie kennis nemen.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij enkele inschrijving, voor ieder Perceel afzonderlijk.

De Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbestedingen zullen plaats hebben, zullen, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in *den Doelen*, bij de kasteleins UITHOF, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE, SPINHOF en de wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts bij de kasteleins PLAAT, in het Blaauwe Paard; VISSER, in de Zon, en J. A. HEIKENS, in de Zwaan; bij de wedw. N. DE MULDER, in het Wapen van Amsterdam; bij de wedw. RASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij de kasteleins MIDDELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en R. R. ELEMA, in de Altena; te *Zoutkamp* bij den kastelein S. H. WOLDRINGH; te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA; te Winsum bij de erven WIERSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein JAN KNOOP PATHUIS; te *Appingedam* bij de kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en VAN GOOR; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis; bij den kastelein A. LINTHORST, te *Kaakheem;* te *Termunterzijl* bij den Zijlwaarder; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den kastelein MONKHORST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMANN en den kastelein N. HEMMES; te *Nieuwe Schans* bij den kastelein A. J. VERNIERS VAN DER LOEFF; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij de wedw. DE BOER; te *Zuidhorn* in het Gemeentehuis; te *Noordhorn* bij den kastelein A. H. WIERINGA; te *Usquert* en te *Oude Pekela* in het Gemeentehuis.

Nadere informatiën en aanwijzing in *loco* kunnen worden aangevraagd bij den Hoofd-Ingenieur en den Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen*.

GRONINGEN, 28 Junij 1855.

De Commissaris des Konings voornd.:
I. A. VAN ROIJEN

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving* aan te besteden:

Het ONDERHOUDEN van den **MAC-ADAMWEG** van ***Groningen*** naar ***Martenshoek*** en van den **BEPUINDEN WEG** van ***Foxham*** naar ***Foxhol***, van den dag der goedkeuring van het Bestek tot en met den laatsten December 1857.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU der STADSFABRIKAGE op het RAADHUIS.

De op zegel geschreven Biljetten, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden der Bestekken van Uitbesteding ten behoeve der Gemeente *Groningen*, moeten vóór of uiterlijk op ZATURDAG den 7den Julij 1855 aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op MAANDAG den 9den Julij 1855, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 21 Junij 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BEVOLKINGS-REGISTER.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* achten het noodig, de belanghebbenden bij deze te herinneren aan de bepalingen omtrent het **BEVOLKINGS-REGISTER**, vervat in het hiernavolgend RAADSBESLUIT van den 25sten Januarij 1851, hetwelk in der tijd behoorlijk is gepubliceerd:

De RAAD der Stad *Groningen*,

Gelet op art. 11 van het Koninklijk Besluit van den 22sten December 1849 (*Staatsblad* no. 64),

Heeft besloten, de navolgende bepalingen vast te stellen:

Art. 1. Ieder, die in de Gemeente *Groningen* werkelijk, al is het ook slechts tijdelijk, komt wonen, hetzij om aldaar zijn hoofdverblijf te vestigen, hetzij niet, is verpligt, zich binnen veertien dagen na zijne aankomst te vervoegen bij het Stedelijk Bestuur, ten einde de voor het houden van het Bevolkings-register vereischte inlichtingen te leveren en de in art. 76 van het Burgerlijk Wetboek vermelde verklaring te kunnen doen.

Art. 2. Ieder in art. 1 bedoeld persoon zal daarenboven binnen de veertien dagen na zijne aankomst, bij het Stedelijk Bestuur moeten overleggen, indien hij een ingezeten van dit rijk is, een getuigschrift, ingerigt overeenkomstig het model, vermeld in art. 4 van het Koninklijk Besluit van den 22sten December 1849 (*Staatsblad* no. 64), door het Gemeente-bestuur der laatste woonplaats afgegeven, en indien hij een vreemdeling is, zijnen reis- en verblijfpas.

Art. 3. Ieder die binnen de Gemeente *Groningen* van woning verandert, zal binnen de acht dagen daarvan aangifte moeten doen bij het Stedelijk Bestuur.

Ieder die de Gemeente *Groningen* met der woon verlaat, zal daarvan vooraf bij het Stedelijk Bestuur aangifte moeten doen.

Art. 4. Het is niet noodig, dat de verpligte opgaven, in de vorige artikelen vermeld, door ieder persoonlijk gedaan worden, tenzij het Stedelijk Bestuur zulks vordert.

Voor minderjarigen, krankzinnigen, onder curatele gestelden, zullen de opgaven gedaan moeten worden door Ouders, Voogden of Curatoren; zoo die evenwel óf er niet zijn, óf buiten deze Gemeente hun verblijf hebben, zal het hoofd des huizes, waarin genoemde personen hunne woning of intrek hebben, de aangifte moeten doen.

Art. 5. Bestuurders van gestichten, met het dagelijksch beheer belast, zullen de opgaven moeten doen voor de personen, in de gestichten, onder hun bestuur staande, opgenomen.

Art. 6. Aan ieder, die ten dezen aan zijne verpligting heeft voldaan, zal, indien zulks verlangd wordt, door het Stedelijk Bestuur een blijk daarvan kosteloos worden gegeven.

Art. 7. Ieder, in de opgemelde artikelen genoemd verantwoordelijk persoon, die aan eene der verpligtingen aldaar omschreven niet heeft voldaan, zal gestraft worden met eene boete van ten hoogste zeven gulden en, bij onvermogen, met eene gevangenis uiterlijk van drie dagen. In geval van toepassing van de gevangenisstraf, zal opvolgende betaling van boete en kosten van alle verdere gevangenzetting bevrijden.

Art. 8. Onverminderd de bepaling van art. 7, zal ten koste van dezulken, die verzuimd hebben een getuigschrift in art. 2 bedoeld mede te nemen en in te leveren, uit de Gemeente, die zij verlaten hebben, een zoodanig worden ontboden.

Afschrift dezer [illegible] van het Reglement voor het Bestuur dezer Stad, aan de Staten van de Provincie *Groningen* worden gezonden.

Aldus vastgesteld door den Raad der Stad *Groningen* den 25sten Januarij 1851.

De Burgemeester: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS maken voorts bekend, dat alle AANGIFTEN ENZ., bij vorenstaand Raadsbesluit bedoeld, aan het daartoe bestemd BUREAU in het RAADHUIS moeten worden gedaan op de werkdagen, van 's morgens *elf* tot 's middags *één* uur.

GRONINGEN, 18 Junij 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Attestatiën de Vita.

Aan de belanghebbenden wordt bekend gemaakt, dat tot het afgeven der ATTESTATIËN DE VITA, ter bekoming van BURGERLIJKE, KERKELIJKE en MILITAIRE PENSIOENEN, op den 30sten Junij 1855 verschenen, in een der Vertrekken van het Raadhuis te *Groningen* zitting zal worden gehouden, en wel op de navolgende dagen, des voormiddags van 9½ tot 1 uur, als:

a) Voor de BURGERLIJKE en KERKELIJKE GEPENSIONEERDEN, GEPENSIONEERDE MILITAIRE OFFICIEREN en GEPENSIONEERDE WEDUWEN, op **VRIJDAG** den 6den Julij 1855; en

b) Voor de GEPENSIONEERDE ONDEROFFICIEREN en verdere MANSCHAPPEN, op **ZATURDAG** den 7den Julij 1855.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Volgens tijdingen uit New-York van den 18den Junij, zijn de vooruitzigten op den graanoogst in de Ver.-Staten overal zeer gunstig. Wijders blijkt uit deze berigten, dat het vertrek der voor de Britsche krijgsdienst aangeworven manschappen te Nieuw-York door de overheden belet is. Tegen de Maine wet (betreffende den verkoop van sterken drank) openbaarde zich eene reactie.

De New-Yorksche dagbladen behelzen het verhaal eener misdadige poging, welke gelukkig geene zeer treurige gevolgen gehad heeft. Des avonds van den 5den dezer ontdekte de machinist van den sneltrein op den spoorweg van New-York naar Boston, dat de weg zich niet in orde bevond; maar naardien de trein in zijne snelste vaart was, kon men dien niet terstond tot staan brengen. De schok was dan ook zoo hevig, dat de geheele trein uit het spoor liep, de locomotief in de gracht geworpen werd en de goederenwagens geheel verbrijzeld werden, terwijl de passagiers-rijtuigen weinig of niets leden. Niemand is hierbij omgekomen, maar zes menschen werden zwaar gekneusd. Bij onderzoek bleek het dat de rails uit den weg geligt en hier en daar door groote steenen vervangen waren. Deze daad wordt aan de hebzucht van dieven toegeschreven, die vernomen hadden dat groote geldsommen langs dien weg moesten worden vervoerd, en zich tot bemagtiging daarvan de verwarring ten nutte wilden maken, welke natuurlijk door het uit het spoor loopen van den trein ontstaan moest. Werkelijk bevond zich dan ook voor een half millioen in specie in den goederenwagen en werd dit geld, door de hevigheid van den schok, her- en derwaarts geworpen, maar is teruggevonden en behouden te Boston aangekomen.

RUSLAND. — TURKIJE.

De laatste tijding van het oorlogstooneel loopt tot den 26sten des middernachts. Generaal *Pelissier* meldt daarin, dat er geen nieuws te melden valt. Het korps dat de Tschernaïa was overgetrokken is naar den linkeroever teruggekeerd.

Lord *Raglan* deelt mede, dat de naderingswerken worden voortgezet en batterijen worden opgerigt. Het fort van de Begraafplaats bij het Quarantaine-bastion bleef in handen der geallieërden. Het vuur der Russen was zwak.

In de officiële opgave der cijfers betreffende het verlies op den 18den was eene fout ingeslopen. Het blijkt nu, dat het verlies van het Fransche en het Engelsche leger te zamen, aan gesneuvelden, gewonden en vermisten, 4633 man bedragen heeft, waaronder niet minder dan tweehonderd drieënveertig officieren. Tot verklaring van dit groote aantal officieren wordt in eenen brief uit Parijs gemeld, dat al de Fransche officieren, ook de generaal *Pelissier* zelf, bij dat gevecht de groote uniform droegen, door welke tentoonspreiding van moed zij zich tot doelwit voor de Russische scherpschutters maakten. Ook is het opmerkelijk, dat juist de korpsen Zouaven, bij welke het meeste verschil bestaat tusschen de kleeding van officieren en manschappen, groote verliezen aan officieren hebben geleden. Men zegt, dat de regering voornemens is, om zoodra mogelijk eene wenschelijke gelijkheid van uniform der soldaten en officieren in te voeren. Het ontbreekt niet aan personen, die misnoegd zijn over deze, zoo zij zich uitdrukken, „heldhaftige bravade" van den generaal *Pelissier*, welke aan Frankrijk zoo duur te staan is gekomen.

Als gewoonlijk na eene mislukte onderneming, ontdekt men thans verscheidene andere misslagen in het stormloopen op den 18den Junij. Het opperbevel behoorde niet verdeeld te zijn, de Engelschen hadden niet genoeg voorzorgen genomen tot bestorming van de Redan, en de Redan en Malakoff moeten tegelijk worden bemagtigd, daar de een, zonder dat het vuur des anderen zwijgt, niet tot zwijgen gebragt kan worden. Kanonnen die een horizontaal vuur openen, moeten vervangen worden door mortieren die bommen werpen, en groote schepen door ondiep gaande kanonneerbooten, enz. Intusschen schijnt men te Parijs, waar men niet als te Londen aan zijne teleurstelling door de dagbladpers lucht kan geven, zeer ontevreden, en zijn er zelfs verwijten gehoord tegen de Engelschen, dat zij zich van de Redan lieten terugslaan. Volgens sommige brieven, verlangt men, als een bewijs dat Engeland ernstig aan het voortzetten van den oorlog denkt, eene loting, ten einde de ongelijke verhouding tusschen de Fransche en Engelsche legers weg te nemen. — Blijkbaar heerscht er ten gevolge van deze en dergelijke verwijtingen eenige spanning in sommige kringen van Engeland en Frankrijk. „Frankrijk — zegt de *Morning Herald*, het orgaan der Tories, — begint aan de trouw en de opregtheid van Engeland te twijfelen, en wanneer zich weder het geschreeuw van *trouweloos Albion* laat hooren, dan zal de hardnekkigheid, waarmede lord *Palmerston* zich tegen den wil der natie verzet, daarvan de oorzaak zijn."

Algemeen bewondert men den moed der belegeraars, doch niet minder dien der belegerden, die over 't algemeen zwaardere slagen te verduren hebben gehad dan de geallieerden. Deskundigen vermeenen, dat men de wijze, waarop de verdediging van Sebastopol door de Russische genie wordt bestuurd, niet genoeg kan prijzen, en dat, na *Vauban*, geene vesting beter is verdedigd geworden, dan Sebastopol door den generaal *Tottleben*. — En toch, ondanks deze uitstekende verdediging van Sebastopol, ondanks ook de laatste nederlaag der geallieërden tegen den Malakofftoren en de Redanbatterij, zien zeer velen den val der doorluchte vesting te gemoet, en zijn reeds in Londen onderscheidene weddingschappen aangegaan, dat Sebastopol vóór den 1sten September zal zijn ingenomen. Zij bouwen daarbij zeker op de uitspraak van *Wallenstein*, die eens zeide: *Iedere vesting, ook wanneer ze met ketenen aan den hemel gesmeed is, moet eindelijk vallen*, namelijk — en dit verzuimde de groote veldheer er bij te voegen — wanneer men haar naderen kan en den belegeraars geen tijd of middelen ontbreken. En hieraan hapert het er vooralsnog bij de geallieërden niet, daar onafgebroken nieuwe versterkingen aankomen om de geledene verliezen te herstellen, voortdurend meer manschappen ter slagting naar de Krim worden heengeleid.

Ook in Rusland zelf schijnt men dan ook niet geheel en al gerust te zijn omtrent het lot van Sebastopol. Immers wordt in tijdingen uit Russische bronnen geput verzekerd, dat de kracht, waarmede de operatiën tegen Sebastopol thans geleid worden en de onstuimigheid van de laatste aanvallen, op het garnizoen dier vesting een' diepen indruk gemaakt hebben. De generaal *Osten Sacken* moet reeds tot de overtuiging gekomen zijn, dat de zuidzijde der vesting niet lang meer te verdedigen zal zijn, weshalve hij maatregelen neemt om de verdediging meer bepaald aan de noordzijde voort te zetten. Te dien einde heeft hij thans zijn hoofdkwartier van uit de stad verplaatst naar het fort St. Catharina, ten noorden van de groote baai van Sebastopol, tegenover de artilleriebaai gelegen. Dit feit bewijst beter dan al de bulletins der geallieërden, dat de Russen aan het behoud der stad en hare zuidelijke vestingwerken wanhopen.

Overigens wordt de stelling der Russen aldus opgegeven: Prins *Gortschakoff* heeft nog immer zijn hoofdkwartier aan de Belbeek. Het korps van generaal *Liprandi*, dat niet voldoende was om in het gezigt van den vijand de hoogten te bezetten, die op den regter oever van de Tschernaïa gelegen zijn, is versterkt door het korps van generaal *Bichnowski*. Het detachement van generaal *Popoff* is geposteerd bij Inkerman, dat van generaal *Pawloff* bevindt zich bij Eupatoria. De generaals *Bellegarde*, *Wrangel* en *Montresor* verdedigen het binnenste des lands aan den kant van Kertsch.

Men vreest te Odessa eenen aanval van denzelfden aard als tegen Kertsch heeft plaats gehad. Men heeft er zich op voorbereid. Men laat de troepen buiten de stad kamperen, omdat de lucht der zee hun heilzaam is. Er komen onophoudelijk troepen van binnen uit Rusland aan. Zij houden eenige dagen te Odessa rust, vervolgens zetten zij hunnen weg voort, na door anderen vervangen te zijn.

Uit brieven, door een Fransch officier, die door de Russen voor Sebastopol gevangen gemaakt is, uit Simferopol aan zijne moeder geschreven, blijkt, hoe hij en zijne medegevangenen zich niet alleen over niets te beklagen hebben, maar zelfs in al hunne behoeften te gemoet gekomen en met beleefdheden als overladen worden, zoodat hun niets dan de vrijheid en het vaderland ontbreekt.

De oneenigheid tusschen generaal *Pélissier* en lord *Raglan* duurt voort, en volgens de jongste berigten dienaangaande, moeten de geschillen tusschen die beide bevelhebbers zoo hoog zijn geloopen, dat *Pélissier* verklaard heeft, genoodzaakt te zullen zijn het opperkommando neder te leggen, indien niet lord *Raglan* door een ander vervangen, of aan hem (*Pélissier*) het meest volkomen oppergezag in de leiding der operatiën van de beide legers verleend wordt. Volgens de laatste berigten was de spanning tusschen de beide bevelhebbers iets minder geworden.

De cholera heeft onder de Sardinische troepen in de Krim reeds onderscheidene slagtoffers gemaakt. In het officiële dagblad van Turijn toch wordt medegedeeld, dat in het Sardinische legerkamp den 13den Mei het eerste geval van cholera is voorgekomen; dat er van dien dag af tot den 8sten Junij 869 man door de ziekte aangetast en daarvan 383 bezweken waren, terwijl 449 choleralijders zich nog in de hospitalen bevonden en 37 dezelve hersteld verlaten hadden. Volgens de laatste berigten, was de ziekte gelukkig aan het afnemen.

De jongste berigten uit Konstantinopel van den 14den melden, dat eenige dagen te voren de patriarchen van de Christen-bevolking voor de Porte waren verschenen, om te vernemen of het waar was, dat het den Engelschen vrij staat ten behoeve van het door hen ontworpen legioen onder de rajahs te werven. Op het bevestigend antwoord verklaarden alstoen de patriarchen, dat zij bereid waren voor de Turksche regering, onder Turksche officieren en onder-officieren, niet slechts 10,000, maar zelfs 80,000 man te stellen, doch dat zij in het tegenovergestelde geval ieder van hunne geloofsgenooten, welke zich voor het Britsche legioen liet werven, met den banbliksem zouden treffen, daar zij in deze werving eene proselyten-makerij voor de Engelsche kerk zagen, welke des te gemakkelijker te bewerkstelligen was, daar den jongen lieden geen hunner geestelijken ter zijde zoude staan. Den Turksche ministers moet deze tegenstand, ofschoon zij de verklaring der patriarchen onbeantwoord lieten, zeer gewenscht komen.

Het bevestigt zich dat Albanie geweigerd heeft, om aan Turkije het verschuldigde contingent aan manschappen te leveren, onder voorwendsel van verwikkelingen met Montenegro. Ten einde daaraan meer waarschijnlijkheid bij te zetten, vermoordden de Albanezen een Montenegrijn, in de hoop van daardoor de verwikkelingen in het leven te roepen, die tot dus ver niet bestonden. Rusland is daarbij natuurlijk in het spel, doch men is aan de andere zijde op zijne hoede en neemt reeds de noodige maatregelen.

Onderscheiden brieven uit de Oostzee klagen er over, dat op de Engelsche vloot de cholera weder is uitgebroken en dat de Oostzeehavens, die het meest met de vloot in gemeenschap zijn, ook door die ramp worden aangetast, o. a. Dantzig, dat in voortdurende betrekking staat met de vloot. Alle maatregelen worden evenwel genomen, om de ziekte zooveel doenlijk te beperken. — Admiraal *Dundas* heeft zijne stelling voor Kroonstad verlaten en onderscheidene vaartuigen zijn nu bij Dunamunde vereenigd, waar men thans een' aanval vreest van de verbonden vloten. Men maakt echter de opmerking, dat de admiraals nog niet genoegzaam over ligte, ondiep gaande vaartuigen te beschikken hebben, om met vrucht een' aanval te wagen op eene der Finsche havens, die voor de groote schepen niet bereikbaar zijn. Intusschen vordert het saizoen en reeds is een gedeelte van den tijd voorbij, binnen welken de vloten in de Oostzee hare feiten moeten verrigten. Van lieverlede komt men dus tot de meening, dat ook dit jaar weder zal voorbijgaan, zonder dat er misschien door de verbonden vloten in de Oostzee iets zal verrigt zijn.

Uit Abo wordt van den 21sten berigt, dat grootvorst *Nikolaas*, na Sweaborg te hebben geïnspecteerd, de troepen te Helsingfors en Abo heeft gemonsterd. De Engelsche vloot zeilde in verschillende divisiën langs de Finsche kust.

Volgens te Dantzig ontvangen berigt van de Engelsche vloot, van den 25sten, heeft zij 47 van de bij Kroonstad onder het vaarwater verborgen helsche machines opgeligt en verwijderd. De vesting Sweaborg is beschoten gewor-

den, waardoor eenige magazijnen in brand zijn geraakt. Bij Narva zijn eenige kanonnen gedemonteerd.

ITALIË.

De directie der Napelsche politie heeft eene circulaire aan de gemeentebesturen in het rijk gerigt, waarin te kennen gegeven wordt, dat de Oostersche aangelegenheden geene de minste verandering in den staatkundigen toestand van het rijk hebben gebragt, en waarin aan de autoriteiten wordt bevolen, al degenen, die geruchten van een tegenovergestelden aard mogten verspreiden, voorloopig eene stokslagenstraf te doen ondergaan. De naam dezer straf alleen geeft genoeg te kennen hoe zeer de Napelsche regering haren ouden roem wil handhaven.

SPANJE.

Een telegrafisch berigt uit Madrid van den 26sten meldt, dat het financiëel plan van den heer *Bruil* door de commissie der Cortès bij nader onderzoek met 16 tegen 4 stemmen verworpen is, maar dat de aftreding van dien minister betwijfeld werd, omdat het ministerie van zijn plan eene kabinets-kwestie scheen te willen maken.

Sedert den dood van *Ferdinand VII*, dus sedert 21 jaren en 8 maanden, zijn 38 ministeriën elkander in Spanje opgevolgd, waarvan 19 sedert de meerderjarigheid van Koningin *Isabella*.

In de zitting der Cortès van den 21sten heeft de markies *d' Albaïda* een bijvoegsel in de constitutie voorgesteld, om namenlijk de vrijheid van het onderwijs in Spanje in te voeren. Na eenige beraadslagingen, is dit voorstel verworpen.

De commissie voor de constitutie heeft reeds een' aanvang gemaakt met het ontwerpen der nieuwe grondwet op de daarvoor aangenomen grondslagen.

DUITSCHLAND.

De Pruissische regering heeft aan de overige Duitsche regeringen medegedeeld de Pruissische depêche, welke den 6den naar Petersburg is opgezonden, en waarin Pruissen, ofschoon zijne tevredenheid betuigende over de erkenning der beide eerste waarborgspunten door Rusland, niettemin verklaart, zich niet tot de strikte-onzijdigheid te kunnen bepalen, welke onmogelijk is door de verpligtingen, aangegaan in het Aprilverdrag en het additionele artikel. De hierop gegronde berigten uit Frankrijk, als zou Pruissen meer tot de Westersche mogendheden toenaderen, zijn ongegrond. Immers Pruissen weigert bepaaldelijk alle solidariteit met het December-verdrag en erkent niet de onafscheidelijkheid van de waarborgspunten. De Russische dagbladen daarentegen beschouwen de Pruissische depêche uit het uitsluitend oogpunt van de verklaring van tevredenheid en verzwijgen dat daarin de strikte onzijdigheid wordt afgewezen.

— Uit Munster wordt gemeld, dat Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden, sedert 1817 chef van het 15de Pruissische infanterie-regement, onlangs het korps officieren aldaar Hoogstdeszelfs levensgroot portret, in de uniform van genoemd regement, ten geschenke gezonden heeft, met bijvoeging van zijnen wensch, dat het in de eetzaal der officieren mogt worden opgehangen. De inwijding van dit geschenk heeft nu den 18den dezer, welke dag tot hiertoe bestendig als een eervolle herinneringsdag door dat officieren-korps gevierd werd, plaats gehad.

Bij de jongste plegtige bijeenkomst der leden van de Johanniter orde is Z. K. H Prins *Frederik der Nederlanden* benoemd tot Ehren-commendator; eene waardigheid, welke volgt op die van Herrenmeister. In deze orde heeft elke der Pruissische provinciën eenen commendator.

— Bij de laatste aanwezigheid der prelaten te Mainz, die aldaar het Bonifaciusfeest mede hebben bijgewoond, schijnen verschillende belangrijke besluiten te zijn genomen nopens de houding, door de geestelijkheid bij de nog bestaande kerkelijke geschillen met de Zuid-Duitsche regeringen, aan te nemen. Ofschoon de aldaar genomene ruggespraak geheim wordt gehouden, wil men toch weten dat zij overeen zijn gekomen, dat ieder in zijn diocese streng de hand zal houden, niet alleen aan de handhaving van de reeds bestaande regten der kerk, maar tevens om de magt, het aanzien en den invloed er van, zooveel doenlijk uit te breiden en te vermeerderen.

— Te Stade, Hannover, is eene ongehuwde dienstbode veroordeeld om op eene koehuid naar de strafplaats gesleept en vervolgens onthoofd te worden, wegens het met voorbedachten rade ombrengen van haar derde onecht kind.

— De groothertogin van Oldenburg is den 27sten voorspoedig bevallen van een zoon.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 27 Junij.

Het Engelsche ministerie is, vooreerst althans, ontkomen aan het gevaar waarmede het bedreigd werd door het voorstel van den heer *Roebuck*, om alle leden van het vorige kabinet, dus ook diegene die aan het bewind zijn, te berispen wegens het verkeerde beleid der expeditie naar de Krim. De heer *Roebuck* heeft in de zitting van het Lagerhuis van j.l. Dingsdag aangekondigd, dat hij zijn voorstel niet op den 3den Julij, gelijk aanvankelijk zijn voornemen was, maar later in behandeling zou brengen.

— Bij de beantwoording der vraag van lord *Lyndhurst* nopens de tegenwoordige betrekkingen van de geallieërden tot Oostenrijk, waarvan wij reeds kort hebben melding gemaakt, zeide lord *Clarendon*, dat laatstgemelde had verklaard, dat het voort zal gaan met de vorstendommen te bezetten, in gevolge zijn traktaat met Turkije, tot dat de vrede zal gesloten zijn. Hiertegen nu had spreker niets in te brengen, want zoo lang Oostenrijk de vorstendommen zal bezetten, is die mogendheid niet onzijdig. De bezetting toch van een grondgebied tegen eene oorlogvoerende mogendheid en ten voordeele van een anderen oorlogvoerenden staat, is geene daad van onzijdigheid; in tegendeel, het is hier eene daad van vijandelijkheid tegen Rusland, die aan laatstgemelde reden kan geven, om haar den oorlog te verklaren. Indien Oostenrijk de vorstendommen ontruimde, en daardoor zijn traktaat met Turkije schond, dan zou het aan de geallieërden onmogelijk zijn, om de ondersteuning van het leger van *Omer-pacha* in de Krim te verwerven. Overigens hebben de geallieërden verklaard, dat de vier waarborgpunten in hun geheel moesten gehandhaafd worden, en daar nu het derde waarborgpunt verworpen is en de verantwoordelijkheid van het afbreken der Weener conferentiën niet aan de geallieërden kan ten laste worden gelegd, zoo achten zich deze niet meer gebonden aan de vier punten. Ongetwijfeld zullen in de toekomstige onderhandelingen die vier punten wel weder besproken worden, maar Engeland en Frankrijk hebben zich het regt voorbehouden, om vrijelijk en ontdaan van alle banden te onderhandelen en vrede te maken op die voorwaarden, welke nu het voordeeligst zullen zijn en door de oorlogsgebeurtenissen voorgeschreven worden. Ten slotte verklaarde hij, dat hij geen misverstand tusschen de geallieërden en Oostenrijk wenschen te voorschijn te roepen, en hij geloofde ook niets gezegd te hebben, waaruit zoo iets kon voortspruiten. Hij geloofde, dat Oostenrijks staatkunde noch lof, noch afkeuring verdiende; maar hij was van oordeel, dat Oostenrijk in niets aan de militaire operatiën der geallieërden hinderpalen heeft in den weg gelegd, dat het voordeelig geweest is voor de toekomstige positie der geallieërden, en dat het Frankrijk en Engeland vrij heeft gelaten, om zulke vredesvoorwaarden te stellen, als hun voordeelig zal voorkomen.

— Te Portsmouth zullen op het einde der week vijftien nieuwe kanonneersloepen gereed zijn.

— Eerlang zal in eene der steden van Engeland een congres worden gehouden door de bekwaamste schaakspelers van Europa, met het doel om een *schaak-wetboek* zamen te stellen. De „Italiaansche school" zal bij dit congres vertegenwoordigd worden door den heer *Serafino Dubois*, van Rome, den eersten schaakspeler van Italië. De heer *Dubois* is reeds, op zijne reis naar Parijs en Londen, Genua doorgekomen.

— Men kan zich eenig denkbeeld maken van den uitgebreiden handel in slagtvee tot het verbruik van Londen, wanneer men nagaat dat de Noord-Wester-spoorweg in 1854, zoo aan ossen, schapen, kalveren en varkens, niet minder dan 1½ millioen stuks vee vervoerde, waarvan de waarde op ongeveer 8 millioen pond sterling of 96 millioen guldens wordt gerekend.

Uit officiële bronnen vindt men dat de stad Londen in 1854 ontving, zoowel langs spoorwegen, gewone wegen en stoombooten, een bedrag van 301,322 ossen, 1,634 034 schapen, 92,559 kalveren en 169,345 varkens, totaal 2,197,260 stuks vee.

Hierbij komt nog de aanzienlijke voorraad aan vleesch, dat ten platten lande, zelfs in verwijderde streken geslagt en per spoorweg of stoomboot aangevoerd wordt.

Van den 29sten. Lord *Panmure* heeft in het Huis der Gemeenten medegedeeld, dat de militairen in de Krim of hunne betrekkingen dubbele soldij zullen ontvangen. — De heer *Canning* is benoemd tot gouverneur-generaal van Indië, ter vervanging van lord *Dalhousie*.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Junij.

De tentoonstelling begint zich nu van lieverlede te ontwikkelen en krijgt een luisterrijk voorkomen, zoodat de ongunstige kritiek van de eerste weken weldra zal moeten verstommen; en als nu de politieke aangelegenheden geene wending nemen waardoor de belangstelling van deze vreedzame gebeurtenis wordt afgeleid, dan kan men met grond zoo vele vreemdelingen verwachten, dat de hoop van de speculanten en huisheeren ten minste gedeeltelijk verwezenlijkt zal worden.

De tentoonstelling werd eergisteren door meer dan 100,000 personen bezocht. Te Londen heeft het aantal bezoekers van het kristallen paleis dit cijfer op de beste dagen naauwelijks overtroffen.

De oppervlakte, welke het paleis der industrie en dat der schoone kunsten beslaat, bedraagt 184.000 mètres; die van het glazen paleis te Londen bedroeg slechts 95,000 mètres.

De *Moniteur* behelst een besluit van den minister van koophandel, landbouw en openbare werken, bepalende dat in ieder van de beide eerstvolgende jaren, en wel gedurende de laatste week van Mei en de eerste week van Junij, eene algemeene landbouw-tentoonstelling te Parijs zal worden gehouden: producten en werktuigen van het veldbedrijf, vee en pluimgedierte uit alle landen zullen er ten toon gesteld worden; het vee en het pluimgedierte moet zich door geschiktheid voor de fokkerij onderscheiden, en wordt niet tot mededinging toegelaten indien het ongemeen vet is. Voor de beroemdste Fransche en buitenlandsche rassen, ook voor Hollandsch rundvee, Texelsche schapen enz., worden afzonderlijke prijzen uitgeloofd. Het is te hopen, dat de Nederl. veestapel dan beter zal worden vertegenwoordigd dan op de onlangs gehoudene tentoonstelling het geval is geweest.

— De kwestie van de schaarschte der lompen, die sedert geruimen tijd de papierfabrikanten zoo zeer bezig houdt, schijnt eindelijk te zijn opgelost. Zeker fabrikant in het Zuiden bereidt namelijk met behulp van vijf in Frankrijk inheemsche planten, die bijna niets kosten, eene pap, die zelfs in de verhouding van 80 pCt. als grondstof voor de fabrikage van het papier gebruikt kan worden.

— De heer *Montigny*, consul generaal in China, heeft de maatschappij tot acclimatisering van vreemde planten, eene groote hoeveelheid zaad van *ignamen* uit Japan toegezonden. Hiermede zullen nu, zoowel in het buitenland als in Frankrijk, proeven worden genomen. Indien men aan de verklaringen van hen, die sedert twee jaren die uitheemsche plant op vrij groote schaal cultiveren, geloof mag slaan, dan zou zij bestemd zijn om de aardappelen met voordeel te vervangen.

NEDERLAND

STATEN GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Donderdag den 28sten Junij.

In deze zitting heeft de commissie, belast met het onderzoek der geloofsbrieven van den heer *Sichterman van de Brake*, daaromtrent verslag uitgebragt. Al de ingekomen stukken in voldoende orde zijnde bevonden, zoo stelt de commissie voor, den heer *Sichterman* toe te laten, zoodra het blijken zal, dat hij in handen des Konings den gevorderden eed zal hebben afgelegd. — Dienovereenkomstig wordt besloten.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het wetsontwerp houdende nadere bepalingen omtrent de kosten der huizen van bewaring.

De heer *Tonckens* verdedigt de wet alleen uit het oogpunt van billijkheid en noodzakelijkheid, ook in verband tot de bepaling en de gemeentewet, dat de boeten ten gevolge van veroordeelingen krachtens plaatselijke strafverordeningen uitgesproken, komen ten laste der gemeente.

De heer *Cost Jordens* bestrijdt het ontwerp en brengt eenige bedenkingen daartegen in het midden. Hoofdzakelijk is zijn bezwaar daarop gegrond, dat de kosten van daarstelling en onderhoud der huizen van bewaring komen ten laste der gemeente.

De heer *Cremers* is van oordeel, dat deze wet moet worden aangenomen. Het onderwerp, waarvan kwestie, was tot nog toe zeer ongeregeld en vordert dringend regeling. Nu de Reg. daartoe een voorstel heeft ingediend, moet men daartoe medewerken, zal er iets geschieden.

Bij hem komt minder in aanmerking de vraag, of indien de kosten dier huizen van bewaring ten laste van den Staat kwamen, daardoor de staatsbegrooting niet aanmerkelijk zoude worden verhoogd, maar hij vraagt alleen welke weg de beste en regelmatigste is, en daarbij de minst kostbare? En nu gelooft hij, dat de Regering niet zoo zeer voor een zuinig beheer ten deze kan zorgen, als de plaatselijke besturen. Daarenboven brengt de billijkheid mede dat de kosten blijven ten laste der gemeente, die zelve de strafverordeningen in haar eigen belang hebben gemaakt.

Nadat nog de heeren *de Vos van Steenwijk*, *de Kempenaer*, *Paspoort van Grijpskerke*, *Lotsy* en de *minister van Justitie* het woord gevoerd hadden, is het ontwerp *aangenomen* met 23 tegen 9 stemmen. (*Tegen:* de heeren *van Swinderen*, *de Vos van Steenwijk*, *Bosch van Drakestein*, *van Rijckevorssel*, *van Weel*, *Boxman*, *Cost Jordens*, *van Nispen van Pannerden* en *van Eijsinga*.)

Nadat voor morgen en volgende dagen de orde der werkzaamheden is bepaald, wordt de Vergadering gescheiden.

Tweede Kamer.

Zitting van Woensdag den 27sten Junij.

In deze zitting zijn behandeld de volgende wets-ontwerpen:

1) tot wijziging der wetten van den 28sten Aug. en 9den Dec. 1851 (*Stbl.* no. 129 en 151) tot regeling der militaire pensioenen bij de landmagt.

Paragraaph *a* van art. 1, waaromtrent gisteren geene beslissing genomen werd, ten gevolge van het staken der stemmen, werd zonder beraadslaging met 25 tegen 23 stemmen verworpen, zijnde daarmede beslist, dat de in de wetten van 1851 vastgestelde diensttijd onveranderd zal blijven.

Paragraaph *b* werd door den minister van oorlog, als in verband staande met *a*, die verworpen was, ingetrokken.

De overige paragraphen en artikels werden zonder stemming goedgekeurd, en hierop het wets-ontwerp met 48 tegen 8 stemmen aangenomen.

(*Tegen:* de heeren *Strens*, *Sloet tot Oldhuis*, *Storm*, *Anemaet*, *Zijlker*, *van Nispen van Sevenaer*, *Jespers* en *de Lom de Berg*.)

2) tot wijziging der wet van den 28sten Aug. 1851 (*Stbl.* no. 126), regelende de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der officieren bij de zeemagt; en 3) tot wijziging der wet van den 28sten Aug. 1851 (*Stbl.* no, 127), regelende de pensioenen bij de zeemagt; — in welke beide voorstellen door den minister van marine die wijzigingen gebragt werden, noodzakelijk geworden door de verandering van de wetten over hetzelfde onderwerp bij de landmagt. Beide werden zonder beraadslaging aangenomen, het eerste met 50 stemmen tegen ééne stem (die van den heer *Anemaet*); het laatste met algemeene stemmen.

4) tot verhooging van het minimum van de opbrengst van den accijns op de suiker, waarover het woord voerden de heeren *Hoynck van Papendrecht*, *Hoffman*, *van Bosse*, *Baud* en de *minister van financiën*.

Na de aanneming der artikelen, is het voorstel in stemming gebragt en met 37 tegen 15 stemmen aangenomen.

(*Tegen:* de heeren *van Heiden Reinestein*, *Baud*, *van Franck*, *de Kempenaer*, *Boscha*, *van Lennep*, *Schimmelpenninck van der Oije*, *van Reede van Oudtshoorn*, *Godefroi*, *Stolte*, *Taets van Amerongen*, *van Lynden*, *van Goltstein*, *Hoffman* en de *voorzitter*.)

Zitting van Donderdag den 28sten Junij.

In deze zitting is verslag gedaan van de ingekomen geloofsbrieven van den heer *Wijbenga*, nieuw benoemd lid der Kamer. De commissie stelt voor dien heer als zoodanig, na eedsaflegging, toe te laten. — Daartoe wordt besloten.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot afschaffing van het tonnegeld der zeeschepen, en houdende bepalingen omtrent het meten derzelve.

De heer *Schimmelpenninck van der Oye* heeft het woord gevraagd, om zijne stem te motiveren tegen eene wet, welke hij in beginsel goedkeurt. Het beginsel toch is ontheffing der nijverheid en vrije mededinging, maar hij is tegen de wet, om twee redenen: 1) omdat eene vergadering en vooral niet de Regering een' versnelden weg ten aanzien der afschaffing van belastingen moet bewandelen; en 2) omdat hij wenscht dat het gemaal zal kunnen afgeschaft blijven zonder dat het noodig zij in opcenten een equivalent te vinden, immers dat dit grootendeels niet noodig zijn zal. Daarom wil hij ook deze 5 ton van het tonnegeld behouden, zijnde er gisteren ook nog 5 ton meer van de suiker gestemd.

De heer *Thorbecke* geeft te kennen dat er vroeger schijn bestond; dat het voorstel nopens het tonnegeld was aangeboden om meerdere afschaffing van belasting te keeren. Die schijn is nu weggenomen. Hij let, bij de aanbeveling van dit ontwerp, hoegenaamd niet op de reederijen alleen. Daarop mag, bij de beoordeeling van belastingen, niet gelet worden, maar wel op de algemeene werking der belastingen. Zijne stelling ten deze is, dat onze wetgeving geene oorzaak moet zijn, dat de vrachten op onze havens hooger zijn, dan die op andere havens. Het komt hem voor dat de afschaffing in het belang der schatkist is, want er zal vermeerderd vertier en meer opbrengst van de belastingen zijn. Onze havens moeten de meest gastvrije havens der wereld worden, zoo wel wat betreft de onkosten, als vooral met betrekking tot de ontvangst van landverhuizers. Hij treedt nopens dit laatste punt in eenige ontwikkeling, en verklaart, dat hij met een of meer leden in de volgende zitting een ontwerp te dezer zake zal aanbieden, zoo de Regering hen niet voorkomt of toezegt, dat zij een ontwerp zal indienen.

De heer *van Heiden Reinestein* is tegen de voordragt. Hij is zoo zeker niet, dat uit de afschaffing van het tonnegeld algemeene voordeelen zullen voortvloeijen. Hij is, op gronden van den eersten spr., ook tegen het ontwerp. De sprong van het gemaal is zijn ultimatum geweest. Zijn hoofdbezwaar is dus van financiëlen aard. Zijn oeconomisch bezwaar is, dat er nog andere belastingen zijn, die bij afschaffing de prioriteit zouden verdienen. Als hij den bloei der scheepvaart nagaat, dan bestaat er geen noodzakelijkheid tot afschaffing van het tonnegeld.

De heer *Sloet tot Oldhuis* gelooft, dat de afschaffing van het tonnegeld eene aanvulling is van de scheepvaart-wetgeving. Spr. zal thans in geene herhaling treden. Zij zal het bezoek onzer havens bevorderen.

De heer *Bosscha* is steeds voor dergelijke afschaffing geweest. Onze scheepvaart is reeds voor de vrije mededinging open en mag dus niet door onkosten bij ons bezwaard blijven.

De heer *van Nispen van Sevenaer* is na de afschaffing van de gemaalbelasting nu ook voor deze ontheffing.

De heer *Hoijnck van Papendrecht* zal niet meer over het nut der afschaffing spreken. Hij voert alleen het woord ter ondersteuning van het denkbeeld van den heer *Thorbecke*, dat onze wetgeving geen aanleiding moet geven tot verhooging der vracht op onze havens.

De heer *Dirks* is steeds voor de afschaffing van het tonnegeld geweest. Er was gezegd, dat de bloeijende staat der scheepvaart de betaling van het tonnegeld wel kan dragen. Maar spr. merkt op, dat dit met de kleine scheepvaart niet zoo het geval is, want die gaat onder groote lasten gebukt, hetgeen hij staaft door de aanhaling van eene opmerking des burgemeesters van Pekela, op het armen-congres in 1854 gemaakt.

De heer *Mackay* meent dat de Kamer deze wet kan en moet aannemen: *a.* met het oog op de scheepvaartwetten, waartoe deze wet eene aanvulling is; en *b.* in ons eigen belang, vooral met het oog op de vermeerdering der relatie met Duitschland.

Nadat nog de heeren *ter Bruggen Hugenholtz*, *van Bosse* en *Rochussen* de voordragt verdedigd en de heeren *van Lennep* en *Hoffman* zich daartegen verklaard hebben, resumeert de *Minister van Financiën* de gronden der voorstanders van het ontwerp, namelijk dat dit ontwerp het noodwendig gevolg is van onze scheepvaartwetten. Het strekt tot bevordering van den algemeenen handel, hetgeen vooral noodig is door het nadeelig verschil, dat er bestaat tusschen de kosten bij het aandoen onzer havens en van die van andere natiën. Deze kosten moeten, voor zoo ver het van de Regering afhangt, worden weggenomen. Z. Exc. deelt ook zeer het gevoelen van het groote belang onzer verhouding tot Duitschland, waar echter nog geen vrije vaart, in den waren zin des woords, bestaat.

Wat het belangrijk onderwerp der landverhuizers betreft, Z. Exc. gelooft ook, dat het, in verband met de hoogere vracht die naar onze havens gevraagd wordt, wenschelijk is, om den stroom der landverhuizers meer en meer naar ons toe te trekken. Z. Exc. verzekert den heer *Thorbecke*, dat dit onderwerp niet door de Regering over het hoofd is gezien. Er heeft in de laatste tijden daaromtrent meer dan eens overleg in den ministerraad plaats gehad. Hij vleit zich, dat de resultaten daarvan vroeg of laat bekend zullen worden.

Daarna zijn de algemeene beraadslagingen gesloten.

Art. 1 wordt zonder stemming goedgekeurd.

Art. 2 wordt *aangenomen* met 44 tegen 5 stemmen. (*Tegen*: de heeren *Rochussen*, *van Lennep*, *de Kempenaer*, *Hoffman* en *van Lijnden*.)

Art. 3, 4 en 5 worden zonder discussie goedgekeurd.

Art 6. Daarover ontstaat eenige discussie, waaraan de heeren *van Bosse*, *Rochussen*, *Hugenholtz* en de *minister van financiën* deelnemen. De heer *Hugenholtz* betoogt de overbodigheid van het art., dat ten doel heeft den meetbrief om de twee jaren te hernieuwen. De *minister* meende daarentegen, dat de bepaling gevoegelijk in de wet kon blijven.

In omvraag gebragt, is het art. *afgestemd* met 46 tegen 4 stemmen.

Art. 7—11 worden daarop goedgekeurd.

Het geheele wets-ontwerp tot afschaffing van het tonnegeld is vervolgens *aangenomen* met 43 tegen 7 stemmen. (*Tegen:* de heeren *van Heiden Reinestein*, *Kien*, *van Lijnden*, *Schimmelpenninck van der Oije*, *van Lennep*, *de Kempenaer* en *Hoffman*.)

Thans zijn aan de orde de ontwerpen van wet tot vereeniging van verschillende gemeenten. Tien ontwerpen daarvan zijn met of zonder discussie aangenomen.

Heden avond te 7½ uur voortzetting.

— In de heden gehouden avondzitting is aan de orde de voortzetting der beraadslagingen over verschillende ontwerpen tot vereeniging van gemeenten, die allen zijn aangenomen.

De heer *Wijbenga* legt in deze zitting de gevorderde eeden in handen van den Voorzitter af en neemt hierop als lid der Kamer zitting.

Na het nemen van beslissingen overeenkomstig de uitgebragte conclusiën van een aantal commissiën, is de vergadering tot nadere bijeenroeping gescheiden.

'S GRAVENHAGE, 27 Junij.

Heden avond te zes uur, is Z. M. de Koning van zijne reis naar Noord-Brabant en Gelderland in de residentie teruggekeerd.

— Men verwacht dat de leden van de Tweede Kamer in den loop dezer week nog uiteen zullen gaan, en niet voor September weder zullen bijeenkomen, of er moesten zich buitengewone omstandigheden voordoen. Het ontwerp van wet op het onderwijs blijft dus in deze zitting onafgedaan, en zal, naar den loop van den gewonen gang der zaken, nadat het op nieuw welligt veranderd, verbeterd en vermeerderd is, niet voor Januarij of Februarij van het volgende jaar in behandeling kunnen komen.

Er is dus geen redelijke twijfel aan, of de wet en de verordeningen van den 3den April 1806, welke den 1sten Julij daaraanvolgende in werking zijn gekomen, zullen althans eene halve eeuw in werking blijven, hetgeen men in 1848 niet had kunnen of durven verwachten.

(Niet ongepast zal het in dezen tijd zijn, mede te deelen, wat er in België ten behoeve van het openbaar onderwijs, kunsten en wetenschappen, door de Belgische kamers in 1854 is toegestaan. Voor het

Hooger onderwijs	713,400	frs.
Middelbaar onderwijs	751,800	„
Lager onderwijs	1,241,674	„
Wetenschappen en letteren	279 075	„
Schoone kunsten	452,600	„
Somma	3,438,549	frs.

In ons land bedroeg die som in 1854 *f* 691,398, waarvan *f* 537,193 voor het openbaar onderwijs en *f* 154,205 voor kunsten en wetenschappen. Het bedraagt dus in Nederland naauwelijks een derde gedeelte van België.)

— Het voorstel van den heer *Rochussen* tot het instellen van eene enquête omtrent het misbruik van sterken drank, luidt aldus:

„De Tweede Kamer der Staten Generaal besluit tot het houden van een onderzoek:

1) Over het bestaan en den omvang der kwaal, welke het gevolg is van het gebruik en misbruik van sterken drank in het algemeen, en over het toenemen of verminderen van dat gebruik onder zekere standen der maatschappij, of in zekere gewesten des rijks in 't bijsonder;

2) Over den invloed daarvan, soowel op de stoffelijke welvaart, als op den verstandelijken en zedelijken toestand des volks;

3) Naar de middelen tot bestrijding of uitroeijing dier kwaal, welke het openbaar gezag, 't zij als wettelijke bepalingen, 't zij als plaatselijke verordeningen, zal kunnen en behooren aan te wenden."

De voorsteller vermeent, dat de onderwerpelijke aangelegenheid de aandacht van de wetgeving overwaardig is, eensdeels, ter zake van den ongunstigen invloed van het misbruik van den sterken drank op de krachten en de gezondheid van de arbeidende klassen; — anderdeels, wegens het gemis aan het noodige, 't welk door de uitgaven, door dit misbruik te weeg gebragt, de huisgezinnen moeten ondervinden.

„In een land, zegt de voorsteller, waar het gebruik van sterken drank vrij algemeen en het misbruik veelvuldig is, daar bestaat eene uitputtende en doodende volkskwaal! Lijdt Nederland aan die volkskwaal? Zoo het waar is, dat, gelijk men ons verzekert, het verbruik van jenever alleen eene uitgave berokkent van 18 millioen gulden 's jaars — eene som het geheele bedrag van alle accijnsen met de rijks-opcenten nabijkomende, — dan schijnt die vraag niet anders dan bevestigend te kunnen beantwoord worden; maar dan ook is voorziening en spoedige voorsiening en algemeene zamenwerking pligt.

Zoo immer, dan bestaat hier voor de Tweede Kamer der Staten Generaal aanleiding om van de bevoegdheid, welke art. 90 der grondwet haar geeft, gebruik te maken."

— Van de zijde van het bestuur van den Mindenschen

spoorweg is ter kennis der actiehouders gebragt, dat de dienst van Arnhem tot Emmerik met October zal kunnen worden geopend; dat het te betreuren is, dat, wegens een geschil over de kosten, de werken bij Wezel en aan de brug over de Lippe zijn gestaakt, maar det men voor het overige ter bestemder tijd gereed zal zijn.

— Den 25sten is te Petersburg aan de cholera overleden de Nederlandsche gezant aan het Russ. hof, baron *Molerus.*

'S HERTOGENBOSCH, 27 Junij.

Het water is sedert een paar dagen weder verbazend wassende, en stroomt weder over de onze stad omgevende landen. Zijn wij wél onderrigt, dan heeft men den ganschen nacht op den Vlijmenschen dijk gewaakt, en vreest men voor eene nieuwe overstrooming van het Bosch Veld.

ULSEN, 26 Junij.

Een commis-voijageur had in een logement niet ver van hier, het ongeluk zich in den vinger te snijden. Hij steekt later eene sigaar met een lucifer aan, maar brandt zich aan de wonde. Hij vertrekt lagchende. Zijne reis was echter nog niet ver vervolgd, toen hij reeds het verlies van eenen vinger had te betreuren, daar deze hem moest worden geamputeerd.

GRONINGEN, 30 Junij.

Wij meenen onze lezers opmerkzaam te moeten maken op de bekendmaking van Burgemeester en Wethouders, aan het hoofd dezer Courant geplaatst, waarbij wordt herinnerd aan het besluit van den Raad dezer gemeente van den 25sten Jan. 1851, houdende bepalingen voor hen, die zich in deze gemeente met der woon komen vestigen of wel haar gaan verlaten, of binnen dezelve van woning veranderen, — om daarvan ten behoorlijken tijde aangifte te doen bij het stedelijk bestuur, op straffe, bij nalatigheid, van boete of gevangenisstraf.

— Heden is bij onze Hoogeschool, na afgelegd examen en het verdedigen van verloskundige stellingen, tot Doctor in de Vroedkunde bevorderd, de heer R. J. P. MULLER, med. doct. te Uithuizen.

Voorts zijn bevorderd tot Doctor in de Regten, de heer J. D. DIBBITS, van Assen, en de heer H. P. DE GAVERE, van Groningen, beide na het verdedigen van *quaestiones juris inaugurales.*

— Heden had alhier de gewone jaarlijksche promotie en prijsuitdeeling aan de leerlingen van het stedelijk gymnasium plaats. Na eene korte voorafspraak van den rector, werden van de 6de klasse *met den hoogsten lof* tot de akademische lessen bevorderd: J. SWAAGMAN CREMER, met prijzen voor het Latijn, het Grieksch en de wiskunde; M. NIEMEIJER met prijzen voor het Grieksch, de geschiedenis en de wiskunde; A. F. DE SAVORNIN LOHMAN en M. A. WICHERS. — De eerste, die den Latijnschen prijs verworven had, hield eene Latijnsche declamatio, *de Platonis vita et sententiis, de Deo, de fine hominis vitae praeposito et de immortalitate*, d. i.: over het *leven van* PLATO *en zijne stellingen omtrent God, des menschen bestemming en de onsterfelijkheid*, die hij met bevalligheid en gepaste vrijmoedigheid voordroeg.

Van de 5de naar de 6de klasse werden bevorderd: J. Pelinck Stratingh, met prijzen voor het Latijn, de geschiedenis en het Nederduitsch; R. Cremer, H. P. Schim van der Loeff met prijzen voor het Grieksch en de wiskunde; C. M. Kan, met een prijs voor de mythologie; E. J. de Savornin Lohman, met een prijs voor de wiskunde; B. Ermerins, J. R. van Iddekinge, met een prijs voor de o. aardrijkskunde; J. J. Schneither Az., E. J. Lucassen en J. Reitsma.

Van de 4de naar de 5de klasse gingen over: J. J. Diest Lorgion met prijzen voor het Latijn en de Geschiedenis; R. de Marees van Swinderen, met prijzen voor de Wiskunde en Mythologie; H. de Ranitz; J. J. Poster, met een prijs voor het Grieksch en O. de Marees van Swinderen.

Van de 3de kl., afd. A., werden naar de 4de bevorderd: F Feringa, met prijzen voor het Latijn en aardrijkskunde; Th. Hassima Trelling, met prijzen voor het Grieksch en Engelsch; W. Viersen, met prijzen voor de wiskunde, Hoogduitsch en het Nederduitsch; A. S. van Eerde.

Van de 3de kl., afd. B, werd, als den cursus afgeloopen hebbende, *met lof* ontslagen: J. Keiser, met prijzen voor de geschiedenis, de wiskunde en het Engelsch. Deze jongeling hield bij het vaarwel zeggen aan het gymnasium, eene rede in de Nederduitsche taal, *over het leven van* GEORGE WASHINGTON *en zijne daden als veldheer en staatsman*, welke op eene allezins geschikte wijze door hem werd voorgedragen.

Van de 2de kl., afd. A, gingen tot de 3de over F. H. Germs, met prijzen voor het Latijn, het Fransch, het Hoogduitsch, de geschiedenis en de aardrijkskunde; D. Goedhuis, met prijzen voor de wiskunde en het Nederduitsch; H. J. Dingemans met een prijs voor het Engelsch; A. Reiger met een prijs voor de geschiedenis; J. C. Manssen; W. J. Quintus; B. H. Franken; M. Harger en A. Hoeth.

Van de 1ste werden naar de 2de klasse bevorderd: H. J. van Gennep, met een prijs voor het Fransch; J. Rutgers, met prijzen voor de Geschiedenis, de Aardrijkskunde, het Hoogduitsch en het Nederduitsch; S. Wijtema, met een prijs voor de Wiskunde; W. A. Reiger en W. J. Manssen met een getuigschrift voor vlijt en goed gedrag.

De jongelingen, die de eerste prijzen behaald hebben, spraken hun dank aan curatoren in het Latijn, Engelsch en Fransch met vrijmoedige bevalligheid uit, en de plegtigheid, met muzijk aangevangen, afgewisseld en besloten, liep tot genoegen der aanwezigen af.

— Uit het verhandelde bij den raad dezer stad op Zaturdag ll. is gebleken, dat de commissie tot regeling van de feestviering op den 28sten Augustus ook weder dit jaar werkzaam zal zijn, dien voor Groningen hoogst gedenkwaardigen dag regt feestelijk in te rigten. Behalve toch dat er op den morgen van dien dag een muzijkfeest zal plaats hebben, en op den middag eene harddraverij, is de commissie voornemens den avond op te luisteren door het doen ontsteken van een schitterend vuurwerk. Tot dit laatste zal zij evenwel niet kunnen overgaan, zoo zij daarin niet eenigermate door ruime bijdragen der ingezetenen wordt in staat gesteld. Ieder jaar hebben Groningens burgers door hunne inteekening getoond, met welk eene geestdrift ze zijn bezield voor de viering van Groningens verlossing in 1672, en wij twijfelen niet, of zij zullen nu door nog ruimere bijdragen de commissie willen behulpzaam zijn, haar oogmerk, ook ten aanzien van het vuurwerk, te kunnen volvoeren. De gelegenheid daartoe zal hun weldra worden aangeboden.

— Wij vernemen dat in de l.l. Woensdag gehouden vergadering der vereeniging voor dienstboden alhier aan drie te dezer stede wonende vrouwelijke dienstboden, na eene korte en hartelijke aanspraak des voorzitters, den weleerw. heer W. GEBHARDS, de hoogste belooning is uitgereikt. Hare namen, benevens een uittreksel van het door den secretaris der vereeniging op die vergadering gedaan verslag omtrent hare werkzaamheden in het laatstverloopen jaar door het bestuur, zullen weldra aan het publiek medegedeeld worden. Het is inderdaad zeer te wenschen, dat onze stadgenooten al meer en meer tot deze vereeniging toetreden, en zich de opoffering van de zoo geringe jaarlijksche bijdrage, die het lidmaatschap kost, getroosten, opdat de zamenwerking ter bereiking van het voor huisgezinnen en dienstboden hoogst weldadig doel algemeener en het nut, dat men sticht, grooter en uitgebreider worde.

— Als eene bijzonderheid in 't varen van sommige zeilschepen, wordt medegedeeld, dat schipper HAZENBERG in de voorgaande week met zijn schip, geladen met koeijen en lammeren, in ruim één etmaal van Enumatil naar Amsterdam is gestevend en het vee er gelost heeft.

— In de op den 26sten dezer te *Utrecht* gehoudene gewone jaarlijksche vergadering van het provinciaal Utrechtsch genootschap van kunsten en wetenschappen, werden o. a. tot nieuwe leden des genootschaps benoemd: mr. B. TEN BRINK, praeceptor aan het gymnasium te Utrecht, en G. A. VENEMA, lid der prov. staten, te Winschoten.

— De aangekondigde harddraverij met paard en chais te *Visvliet*, is den 27sten onder begunstiging van schoon weder, zeer genoegelijk afgeloopen. Van de tien mededingers behaalde het *Haasje*, van den heer K. HELLINGA MEIJER te Visvliet, bereden door H. LUURS, den prijs: een compleet chaisetuig, en bekwam de *Vlek*, van den heer H. ROZEMA te Oldekerk, en door hemzelven bereden, de premie: een pikeurs hoofdstel met stang en teugels.

Ook te *Grijpskerk* had Donderdag de vroeger geannonceerde keuring en harddraverij plaats. Voor de keuring waren 13 schoone paarden aangeboden uit de prov. Friesland en Groningen. Op het drietal werden gebragt een paard van den heer WITTEVEEN van Metslawier, een van den heer TERPSTRA van Lutjegast en een van den heer J. HOMAN van Noordhorn, aan welk laatste, zijnde een 4jarig bruin merriepaard, de premie werd toegekend. — Voor de harddraverij waren 9 paarden ter mededinging ingeschreven. De prijs werd behaald door het paard van den heer WOUTERS uit Sneek, bereden door den pikeur WIJBENGA. Eene menigte toeschouwers, het aangename weder en ook de bijzonder goede directie, alles bragt het zijne bij tot den goeden afloop van dit volksvermaak.

Dien dag werd mede te *Zuidlaren* de harddraverij gehouden. Door het schoone weder was dit feest door talrijke menschen bezocht, gaf veel genoegen en liep alles in de beste orde af. Er dongen 12 paarden naar de prijzen. De zilveren tabakspot werd behaald door het paard, genaamd *het Kroontje*, toebehoorende aan W. BAKKER, te Spijk, bereden door zijn' zoon; het zilveren tabakskomfoor, tot premie, werd behaald door het paard, genaamd *de Malle Jan*, toebehoorende aan J. RUTGERS, van den Hoornschedijk, bereden door den eigenaar.

— Deelden wij onlangs den stand der gewassen in deze provincie mede, thans kunnen wij dienaangaande uit Friesland berigten, dat de regen, welke in de laatste 14 dagen is gevallen, achtervolgd door het tegenwoordige schoone weder, den stand der gewassen aldaar veel heeft verbeterd. Het koolzaad, hetwelk zich eerst zeer ongunstig liet aanzien, staat er sedert dien veel beter voor, en ofschoon geen gewoon gewas belovende, overtreft het toch verre de daaromtrent in het voorjaar gekoesterde verwachting. De granen laten zich, met uitzondering van rogge en winter-gerst, vrij goed zien en beloven een goed gewas.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft, namens de Fransche regering, aan de commissarissen des Konings in de verschillende provinciën, eene opgave gevraagd van de prijzen die in de voornaamste steden des rijks van Nederland betaald worden: voor het Ned. pond tarwe- en roggebrood, voor eerste en tweede kwaliteit; voor het Ned. pond vleesch en voor het mud tarwe.

Dezelfde minister heeft aan de commissarissen des Konings hunne voorlichting en beschouwingen gevraagd nopens het ontstaan der vraag of en in hoe ver de toekenning van premiën voor het vangen en dooden van schadelijk gedierte, die in gevolge de bepalingen der jagtwet kunnen worden genoten, van invloed is op den staat van het jagtveld.

Harddraverijen.

4 Julij te *Grootegast*. Prijs: een extra fraai gemonteerd chaisgereide met toebehooren.

7 Julij te *Garnwerd*.

16 Julij te *Leeuwarden*. Prijs: een fraai zilveren blad met twee dito dessertrommels; premie: eene dito tafel-tabaksdoos.

Kerknieuws.

GORREDIJK, 24 Junij. Heden nam onze waardige leeraar *J. F. Heideggers Houwing* afscheid van zijne gemeente. Zelf niet in staat den kansel te beklimmen, deed hij zulks door middel van een brief, die na het eindigen der predikatie door ds. *Enuma* van Nieuwehorne, die de godsdienstoefening leidde, werd voorgelezen. Treffend was dat afscheid. Veler harte werd week, menig oog werd vochtig, toen men zich nogmaals hoorde toespreken door den man, dien men zoo vaak de woorden des levens had hooren verkondigen, aan wiens lippen men zoo menigmaal gehangen had. De leeraar doorliep kortelijk zijn' levensloop gedurende zijne bijna achttienjarige ambtsbediening aan deze plaats, herdacht dankbaar het vele goede hem daarin te beurt gevallen, dankte de gemeente voor de vele blijken van toegenegenheid en welwillendheid hem geschonken, en besloot met onderscheidene hartelijke toespraken.

INGEZONDEN STUKKEN.

Gymnastie.

Moet het ieder beschaafd mensch bedroeven, de geneeskundige staatsregeling door de hooge regering met zulk eene onverschoonbare lauwheid behandeld te zien, zoodat kwakzalverij en schaamtelooze bedriegerij in 't verlichte Nederland ongehinderd haren verderfelijken invloed op beurs, gezondheid en leven uitoefenen, — opbeurend zal het voor hem zijn, wanneer hij ziet, dat heeren geneeskundigen, door belangeloozen ijver gedreven, niet ophouden menschenheil te kweeken, waar hunne hand iets vindt om te doen. Dat zulks veel zegt, beseft men gemakkelijk, als men bedenkt, dat het niet alleen de roeping der geneeskundigen is, ziekten of gebreken zooveel mogelijk te genezen of te verzachten, maar inzonderheid ze te voorkomen. Het in praktijk brengen der algemeene en bijzondere gezondheidsleer (waartoe inzonderheid ook de gymnastie behoort), ziedaar het streven der tegenwoordige geneeskundigen. Zullen zij zulks evenwel met vrucht doen, dan moet de regering in Nederland, gelijk in België plaats heeft, leeren inzien, dat het haar dure pligt is, voor het leven en de gezondheid der burgers te waken, en zij dient hiertoe de voorlichting der geneeskundigen in te roepen.

Heeft men tot dusver evenwel in dit opzigt iets te vergeefs gehoopt van 's lands regering, des te aangenamer is het, wanneer men gemeentebesturen in vereeniging met philantropische genootschappen zich deze schoone taak ten doel ziet stellen.

Eere vooral komt hierin het edelachtbare bestuur van Groningen toe! Tot deze gedachten werd ik in de laatste dagen geleid, nu het geene moeite noch kosten spaart, om den inwoners een schoon en hoogst doelmatig ingerigt gebouw voor gymnastie te schenken. De gymnastie toch, ofschoon nog nieuw, verdient zulks; want als ondertak van genees- en heelkunde, heeft zij zich reeds openlijk als een zegen der menschheid doen kennen.

Het zij mij hierom, als onderwijzer in de gymnastie, vergund, eenige woorden ter aanprijzing of liever ter betere waardering dier kunst neer te schrijven, opdat het lofwaardig streven van Groningens bestuur meer algemeen bekend worde, en dit voorbeeld ook op andere plaatsen moge worden gevolgd.

Ik zal hiertoe kortelijk trachten aan te toonen, welk nut de gymnastie voor gezonden, en voor sukkelende personen vooral voor die aan ligchaamsgebreken lijden, kan aanbrengen. Vooraf wil ik echter doen opmerken, dat men onder gymnastie niet moet verstaan het verrigten van allerlei gevaarvolle en ondoelmatige toeren, maar wel eene geregelde voorzigtige, trapswijze ontwikkeling der spieren. Hieraan moeten de verschillende oefeningen dienstbaar gemaakt worden, terwijl deze op zich zelve aanlokkelijkheid moeten hebben voor de beoefenaren der gymnastie. Vooral is menigvuldige afwisseling van oefeningen eene behoefte; hierdoor toch blijft de zaak frisch en nieuw, en ze zal als eene geliefkoosde uitspanning, vooral voor jonge knapen en meisjes, worden beschouwd.

Men zegt, dat doelmatig aangewende gymnastische oefeningen het ligchaam in bloei, schoonheid en veerkracht doen toenemen, en het wel eens verbroken evenwigt tusschen ligchaam en geest, ten gevolge van te veel krachtsinspanning des laatsten, herstelt. De ondervinding bevestigt dit gezegde in alle deelen. Door de veelvuldige spieroefeningen toch, met name die der borst- en buikholte, waarin de werktuigen voor ademhaling, bloedsomloop en spijsvertering zich bevinden, wordt de ademhaling versneld, en door het beter uitzetten der borstkas vollediger; de bloedsomloop wordt èn door de versnelde ademhaling èn door de afwisselende drukking der in de spieren verspreide bloedvaten bespoedigd; terwijl de spijsvertering door de meerdere beweging van lever, milt en overige ingewanden, en de daardoor verbeterde afscheiding der spijsverteringsvochten (vooral der gal) spoediger en vollediger plaats heeft. De heilzame gevolgen hiervan kunnen daarom niet achterwege blijven; zij zijn: eene verbeterde bloedbereiding en voeding, de spieren worden dikker en vaster; de banden der gewrichten steviger, terwijl eindelijk de beenderen krachtiger worden en een' schooner vorm aannemen.

Dat de gymnastie het verbroken evenwigt tusschen ligchaam en geest herstelt, is gemakkelijk na te gaan. Door veel vaak uren lang, achter elkander te zitten, en de hersenen met verschillende zaken op te vullen, worden zij (de hersenen namelijk) met bloed overvuld, terwijl deze vloeistof aan de ledematen wordt onttrokken. Bekend toch is het, dat te veel studeren een heet pijnlijk hoofd en koude voeten veroorzaakt. Door de gymnastie stroomt het bloed nu met vernieuwde kracht naar de uitwendige deelen, en plaatselijke bloedsophoopingen worden bij de beoefenaren der gymnastie niet geduld. Hieruit laat zich duidelijk afleiden, hoe heilzaam deze kunst moet zijn voor sukkelende of tot ziekte aanleg hebbende personen. Bij alle ziekten, die haar oorsprong aan eene ziekelijke bloedsvorming en voeding, of aan eene belemmerde bloedsomloop verschuldigd zijn, zooals klierziekten, scorbut, bleekzucht, zwakheid van zenuwen, zwaarmoedigheid, enz., zal de gymnastie, gepaard met eene geneeskundige behandeling, allerheilzaamst werken.

Ten slotte nog een enkel woord over de aanwending der gymnastie bij sommige uitwendige gebreken. Hieronder verstaat men scheefheid en verkrommingen der ruggegraat, zwakheid en verdraaijing der gewrichten, krommingen der beenderen en eindelijk plaatselijke verzwakking of verlamming der ledematen. Voor al deze gebreken, indien zij afhangen van algemeene of plaatselijke zwakte, verkeerde zamentrekking van spieren of verkeerde voeding der deelen, is de gymnastie het voornaamste hulpmiddel. Omdat evenwel de oorzaak van anderen aard kan zijn, b.v. van ontsteking der spieren, gewrichtsbanden of einden, van kramp of kwaadaardige beenziekten, zoo is het noodig dat een genees- en heelkundige bestendig toeziet op dusdanige beoefenaren der gymnastie. Evenmin toch als er een algemeen geneesmiddel, in iedere ziekte van toepassing kan bestaan, kan men zeggen, dat de gymnastie bij iedere afwijking van stand of bij iedere belemmerde gewrichtsbeweging kan baten.

Ik meen thans genoeg gezegd te hebben, om 't geachte publiek op de loffelijke bedoelingen van Groningens gemeenteraad opmerkzaam te maken, alsmede op het groote voorregt, dat er voor eene stad in 't bezit van zulk eene inrigting gelegen is.

N. RIJKENS.

Mijnheer de Redacteur!

Terwijl vele steden in ons vaderland eene goede zwem- en badinrigting bezitten, moet Groningen in dit opzigt verre ten achter staan. Dit nu is een vreemd verschijnsel voor eene stad als Groningen, eene stad met meer dan 30,000 inwoners, de vijfde in ons land, waar zooveel voor de geestelijke en ligchamelijke ontwikkeling der ingezetenen gedaan wordt, en die zich verbeeldt in vele opzigten boven andere plaatsen uit te munten. Het is waar, wij bezitten eene zwem- en badinrigting, maar de „badplaats" buiten de Heerepoort zal toch bezwaarlijk op den naam van eene *goede* inrigting aanspraak kunnen maken. Niet alleen is deze geheel open en aan de blikken van het niet badende publiek blootgesteld, maar zij heeft ook nog vele andere min gunstige eigenschappen: de grond in de kommen is op sommige plaatsen zeer hard en met steenen bezaaid, waaraan men zijne voeten verwondt; op andere plaatsen is hij zoo week, dat men bij elke schrede eene modderwolk naar boven doet rijzen; het water is niet of weinig stroomend en veel te ondiep, het aantal der kleedkamertjes veel te gering. — Dat er in dezen tijd aan eene geheel nieuwe zwem- en badinrigting behoefte bestaat, hiervan zal ieder zich kunnen overtuigen, die in de warme zomeravonden de badplaats bezoekt. Hij zal dan zien dat een aantal menschen van allerlei rang en stand elkander in het modderige water verdringen, en dat deze nu en dan vermeerderd worden door een bataljon soldaten, die zich er ook komen verfrisschen. — Voor een paar jaren is er eene nieuwe kom digt bij de oude gegraven; — ik geloof niet, dat zij vele voordeelen boven de andere oplevert, en dat het publiek er ook zoo over denkt, blijkt daaruit, dat er zelden of nooit gebruik van gemaakt wordt.

Ik heb de eer, enz.,

S. H. F.

Aangenaam was het ons te mogen vernemen, dat door de Stedelijke Regering dezer stad aan de Commissie der feestviering van den 28sten Augustus, wederom eene som is toegezegd, ten einde dien voor Groningen zoo gedenkwaardigen en roemvollen dag feestelijk te herdenken, en dat er dan een muzijkfeest, eene harddraverij en des avonds een vuurwerk zullen plaats hebben.

Bescheiden wagen wij het een klein voorstel te doen, namelijk, of er geen mogelijkheid zoude bestaan, dat op den avond van dien dag in den schouwburg alhier eene tooneelvoorstelling gegeven wierd, en wel hoofdzakelijk voor den minvermogenden burger en dienstbaren stand, die zoo weinig in de gelegenheid is, om zoo iets bij te wonen. — Het bekende tooneelspel 't Beleg van Groningen zal wel niet opgevoerd kunnen worden, maar misschien bestaat er nog wel iets dat betrekking heeft op dien dag, hetwelk met een zedelijk tooneelspel kon worden opgevoerd. Er is alhier nog wel zooveel tooneel-personeel aanwezig om het tot stand te brengen, en het zoude voorzeker tot veel genoegen en leering strekken en meer nut stichten dan den avond anders door te brengen.

GRONINGEN, 30 Junij 1855.

Er is thans veel sprake over de theorie der muzijk, en te regt maakt men de opmerking, dat die kennis velen organisten ontbreekt. 't Is daarom dat wij onzen leermeester, den heer S. MEIJER, organist in de Nieuwe kerk te Groningen, hier openlijk onze regtmatige hulde willen toebrengen, niet alleen als ervaren in die wetenschap, maar ook als de gave hebbende, om met zeer veel duidelijkheid en geduld haar aan anderen mede te deelen. Velen van ons, die vroeger bij andere organisten les namen, bleven altijd als blinden rondtasten, terwijl zij nu met helderheid de leer der harmonie bevatten. Ook bij het examen van organisten in de Akerk heeft de heer MEIJER, naar wij vernomen hebben, als beoordeelaar veel kennis aan den dag gelegd; en dat hij tevens als practische organist veel genoegen geeft, valt niet te betwijfelen, en is onder anderen ook nog gebleken, toen hij l.l. Zondag met veel lof het vergrootte orgel in de kerk der Hervormde gemeente te Assen inwijdde, waarover reeds in dit dagblad is gewaagd. Voorts gelooven wij, dat er weinige organisten zullen zijn, die hem in de kennis van de constructie des orgels overtreffen.

Eenige dankbare leerlingen.

Zoo gaat het wel eens — de paarden die de haver verdienen, krijgen ze niet altijd.

De raad der gemeente Winschoten, besloten hebbende eene jaarlijks te houden paardenmarkt op te rigten, had tevens besloten, ter aanmoediging daarvan, eenige premiën uit te loven, onder anderen *één van vijftig gulden aan hem, die voor het grootste kapitaal paarden op de markt bragt.*

Zoowel om aan de daartoe bekomen aanmoediging van opgemelden gemeenteraad te voldoen, als om eigen voordeel, die hij bij het welslagen der vestiging van die paardenmarkt hoopte te bekomen, had de kleine, handige paardekooper JURJEN BERENDS KROON, van Nieuw Beerta, de moeite en kosten gedaan, een getal van zevenentwintig paarden te bekomen, welke eene waarde hadden van minstens vijfduizend vierhonderd gulden, of, dooreen gerekend, tweehonderd gulden ieder paard — hebbende hij allen om te verkoopen, en er zeven werkelijk van verkocht voor zestienhonderd en vijftig gulden.

Bewust dat er geen een handelaar was, die voor die waarde als hij aangebragt had, dacht hij, dat de uitgeloofde premie van vijftig gulden hem zoude geworden; maar wat gebeurt er? — De landgebruiker HILLENIUS ONNES, van Nieuw Beerta, die er met zes beste en mooije bovenlandsche paarden en een wagenpaard gekomen was, weet van onderscheidene landgebruikers, die met hunne rijtuigen te Winschoten waren, verlof te bekomen om hunne paarden ook op de markt te plaatsen op zijnen naam. — Zoo heeft hij onder anderen van de Weduwe SCHURING, van Blijham, vier fraaije paarden bij de zijne gehad, die na afloop der markt weder naar Blijham zijn gebragt en aan de Weduwe SCHURING blijven toebehooren. Zoo zijn van den stal van JURJEN DIJKSTERHUIS drie paarden, toebehoorende aan KROON van Noordbroeksterhamrik, gehaald, zonder dat de eigenaar, toen het gebeurde, er iets van wist, en op de markt gebragt als toebehoorende aan ONNES, en zoo van onderscheidene landgebruikers en vrienden, totdat hij een getal van tweeëndertig zeer goede paarden onder zijn' naam op de markt bijeen had, en dus voor meer waarde, dan die van den koopman KROON.

Het gevolg daarvan is geweest, dat aan dezen HELENIUS ONNES dan ook de opgemelde premie toegekend en ter hand gesteld is. — De onderscheidene eigenaren zijn met hunne paarden weder naar huis gegaan, zoo als ook ONNES met zijne zeven paarden, nadat hij voor het eene paard eene premie van vijfentwintig gulden bekomen had, als het schoonste rijpaard van de markt.

Wij vragen nu én aan ONNES én aan de landgebruikers, die hunne paarden daartoe en voor dat geval aan hem geleend hebben, of zij wel naar behooren gehandeld hebben? Of zij KROON die vijftig gulden niet door hunne handelingen eigenlijk ontwrongen hebben? Of zulke daden bij een rijk, aanzienlijk en fatsoenlijk landgebruiker geoorloofd zijn? en of daarmede eer behaald is?

X.

Correspondentie.

Iemand, die er zeer voor is om zooveel mogelijk ongelukken te voorkomen, maakt opmerkzaam op het gevaar, 't welk den voorbijganger dreigt door een' put in eene steeg buiten de Heerepoort.

— In een der vorige nommers hebben wij uit het Politieblad overgenomen een berigt omtrent de aanhouding, wegens bedriegelijke opligting, van zekeren HARM BOLDER, te Muntendam. Ons wordt thans van daar berigt, dat in den naam eene vergissing heeft plaats gehad; 't moest zijn HARM BONDER.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, 30 Junij.

Lord *Panmure* deelt heden eene depêche mede van het oorlogstooneel, inhoudende, dat *lord Raglan in den avond van den 28sten te* 8½ *uur is overleden.* Hij was sedert onderscheidene dagen ziek.

EFFECTENBEURS.

Amsterdam, heden, 30 Junij.

					Slotkoers.
NEDERLAND	Werk. Schuld	à	2½	pCt.	63¼.
Dito	Dito	„	3	„	75½.
Dito	Dito	„	4	„	93¼.
OOSTENRIJK	Metalliek	„	5	„	61¼.
Dito	Nieuwe Litt. B	„	5	„	72½.
Dito	Dito 1854	„	5	„	72¼.
Dito	1851 en 1852	„	2½	„	31⅜.
Dito	Nation. Metall	„	5	„	65⅝.
SPANJE	Onbep. St.	„	1	„	18⅜.
Dito	Binnenl	„	3	„	30½.
PORTUGAL		„	3	„	39⅞.
RUSLAND	Obl. *Hope* 1798 en 1816	„	5	„	103¼.
Dito	Dito 1828 en 1829	„	5	„	101⅜.
Dito	bij *Hope*	„	4	„	78¼.

LONDEN, heden, 30 Junij. Consols 91⅛.

Russische fondsen zijn zeer gezocht.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 29 Junij. Heden arriveerde alhier het nieuwgebouwde schoonerschip Jantje Meïer, groot 90 last, kapit. *D. de Jonge*, van de Wildervank, gebouwd op de werf van *A. de Boer*, te Veendam.

— Vertrokken de nieuwgebouwde galjoot Elizabeth Gravelaar, kapit. *J. Kok*, van Pekela, met ballast op avontuur.

Binnengekomen te Amsterdam den 27 Junij, kapit. *van der Borg* Geertje Elisabeth, v. Dantsig; *Gust* IJserstaven, v. Seaham; *Faber* Johanna Mulder, v. Weile; *Hollander* Louisa Sophia en *Grilk* Anna Catharina, beide v. Gothenburg; den 28sten *Gnodde* Antilope, van Antwerpen. — Te Texel den 27 Junij, *Didriksen* Harmonie, van Frederikstadt. — In het Vlie den 26 Junij, *Pronk* Hendrika Gesina, v. Nijborg; *Wijma* Stad en Landen en *Boon* Arentina Roelfina, beide van Frederikstad; *Onnes* Vr. Margaritha en *Kappen* Jonge Willem, beide v. Oudsoen; *Nieting* Catharina, v. Drobach; *Nieboer* Martha, v. Osterrisoer. — Te Cadix den 11 Junij, *Lodewijks* Albertina, v. Malta. — Te Londen den 25 Junij, *Jager* Margrietha Antina, v. Horsens. — Bij Deal den 23 Junij, *Barkey* Zeemanshoop, v. Amst. n. Batavia; den 25sten *Poort* Catharina, v. Dantsig n. Bayonne. — Bij Wight den 23 Junij. *Stuit* Geerdina, v. Newc. n. Konstantinopel. — Te Hull den 24 Junij, *Potjewijd* Afina, v. Dantzig; den 25sten *Valk* Dankbaarheid en *de Jonge* Annechiena, beide v. Koningsbergen. — Te Hamburg den 26 Junij, *Scholten* Vrouw Mettina, v. Amsterdam; *de Groot* Wierdina Fokkelina, v. Groningen. — Te Gothenburg den 18 Junij, *Brouwer* Agina Undina, van Schiedam. — Te Swinemunde den 25 Junij, *Kwint* Jantina, v. Antwerpen. — Te Stolpemunde den 19 Junij, *Balk* Concordia, v. Amst. — Te Pillau den 25 Junij, *Roskamp* Luna, v. Boulogne; *Altona* Hendrika Margaretha, v. Liverpool; *Zeilinga* Agatha en *Kuiper* Engelina Petronella, beide v. Hartlepool; *Kuiper* Hendrika Aillegina, v. Newcastle; *de Weerd Jr.* Groot Lankum, *Hooghoudt* Hillegina en *Geers* Catharina, alle 3 v. Amst.; *Scherpbier* Jeltina v. Schiedam; *Hasewinkel* Dolphijn, *Eefting* Hermanna en *Stuit* Margaretha Gesina, alle 3 n. Hamburg.

Binnengekomen den 21 Junij, kapit. *Scholtens* Maria, v. Stettin n. Schulpersiel; *v. d. Werp*, Christ. Wobbegina, v. Faaborg n. Rotterdam; den 22sten *Gerritsma* Jonge Gerrits, v. Cimbritsh. n. Antwerpen; *Harkema* Meiskina, v. Bremen en *Dirks* Swaantje, v. Amsterdam, beide n. Stettin; *Feiken* Alida Adriana, v. Ystad n. Antwerpen; den 23sten *Waterborg* Fennechina, v. Groningen n. Ystad; *de Jonge* Roelfina, v. Amsterdam n. Prästöe; *Folders* Weldaad, v. Dantzig n. Weser; *Pronk* Gesina en *Duit* Fennechina, beide v. Cimbritsh. n. Antwerpen; *v. d. Laan* Jantina Reinderdina, v. Nestved n. Amsterdam; den 25sten *Poorta* Tweelingen, n. Dantzig en *Jonkhoff* de Hoop, n. Koningsb., beide v. Hamburg.

Binnengekomen te Texel den 29 Junij, kapit *Fekkes* Josina Louise, v. Suriname. — In het Vlie den 27 Junij, *Ruiten* Verwachting, v. Sunderland; *Visser* Vr. Jannetje, v. Frederikstad. — Te Helvoet den 28 Junij, *Dik* Henriette, v. Memel. — Bij Pymouth den 24 Junij. *Vos* Marie, v. Rott. n. Toulon. — Te Cardiff den 25 Junij, *van der Wal* Johannes Marinus, van Rott.; *de Groot* Georg, van Dordrecht. — Te Hull den 26 Junij, *Schippers* Harmina Annegina, v. Koningsb. — Te Dublin den 26 Junij, *van Wijk* Drie Gebroed., v. Rott. — Te St. Nazaire den 25 Junij, *Tolner* Zeemeeuw, van Rott.; *van der Veen* Mevr. Winckel, v. Hamburg. — Te Paimboeuf den 27 Junij *Glim* Hendr. Marg., v. Amst. — Te Cagliari den 19 Junij, *de Boer* Eliza, v. Rott.

Vertrokken van Amsterdam den 26 Junij, kapit. *Verlee* Vrouw Roelina, op avontuur; den 27sten *de Wijn* Willemina en Clara, n. Batavia; *Kolk* de Jonge Bolt, n. Londen; *Loots* Sara, n. Rendsburg; *Albertsen* Johanna Carolina, op avontuur; *van Dijk* Maria Catharina n. Lissabon; den 28sten *Wagner* Æolus, n. Stockholm; *Lovius* Waakzaamheid, op avontuur. — Van Texel den 27 Junij, *van Hemert* Cornelizoon, n. Palermo; *van Driesten* Jantje Berg, n. Livorno; *Boiten* Fossina Siers en *van Kempema* Sippe Visser, beide n. Londen; *Olthof* Catharina, n. Newcastle; *Boon* Jantina en *Bieze* Vriendschap, beide op avontuur. — Uit het Vlie den 26 Junij, *Fokkes* Drie Gebroeders Fokkes, n. Gothenburg; *van der Wal* Zeelust, n. Fredrikstad; *van der Leij* Albert van Panhuis, *Konter* Jonge Brechtus, *Blok* 4 Gezusters en *Priebee* Elisabeth, alle 4 op avontuur. — Van Helvoet den 27 Junij. *van der Borden* Visscherij en Handel, n. Gibraltar; *Kamminga* Oldambt, naar de Oostzee; *Nepperus* Anthony, n. Zweden; *Buiten* Arend, n. Bergen; *Brongers* Sophia, n. Drammen; den 28sten *Muller* de Zwarte Zwaan, *Muntendam* Cornelia Mathilda, *Visser* Copernicus en *Dijkama* Burgemeester Hoffman, alle 4 n. Batavia; *Kuipers* Euterpe en *v. Hees* Jan van Schaffelaar, beide n. Cardiff. — Van Brielle den 27 Junij, *Goedkoop* Noordster, n. Engeland; *Albers* Ida, n. Denemarken; *Karst* Lambertha, *Banting* Gesina en *Ploeg* Vertrouwen, alle 3 op avontuur. — Van Maassluis den 27 Junij, *Feijen* Stella Maria en *Wekenborg Jzn.* Anna Margaretha, beide n. Stockholm; *Fenenga* Drie Gebroeders, n. Memel; *van der Meulen* Drie Gezusters, naar Saxkjöbing; *de Haan* Jantje, *Everts* Gesina Catharina en *Rosema* Engelina Jantina, alle 3 op avontuur. — Van Brouwershaven den 28 Junij. *Bourse Wels* Guurtje en Maria, n. Batavia. — Van Genua den 21 Junij, *de Boer* Catharina, naar Hamburg. — Van Grimsby den 25 Junij, *Wulp* Stad Schiedam, van Hartlepool naar Ceylon. — Van Hamburg den 26 Junij, *Mulder* Goede Verwachting, n. Delfzijl; *Prins* Jonge Barend, n. Veendam. — Van Bremerhaven den 22 Junij, *Nieland* Hoop en Liefde, n. Rotterdam; den 26sten *Schoon* Jacobus Cornelius, n. Antwerpen; *Postma* Vrouw Margaretha en *de Jonge* Alida Gesina, beide n. Groningen; *Bleeker* Hendrika Jacomina, n. Sneek. — Van Harburg den 27 Junij, *Kramer* Hendrika Siberdina, n. Engeland. — Van Hale den 21 Junij, *Duintjer* Aukje Gepkelina, n. Holland. — Van Fredrikshaven den 16 Junij, *Deen* Gesina Elsina, naar Holland. — Van Memel den 23 Junij, *Carst* Elisabeth Lollina, naar Amsterdam; *Teensma* Aukjen, n. Schiedam. — Van Archangel den 11 Junij, *Balleer* Solon, naar Amsterdam.

Vertrokken van Texel den 28 Junij, kapit. *Olie* Triton, naar Batavia; *Schenk* Aldina Anna Susanna, n. Suriname; *Hazewinkel Muntendam* Anna Maria, n. Konstant.; *de Jonge* Jantina, op avontuur; den 29sten *Bos* Anna Maria Henriette, n. Suriname; *Panjer* Gezina en *Atzema* Eelbrandina, beide n. Newcastle. — Uit het Vlie den 27 Junij. *Roosjes* Maria Beerta, n. Dundee; *de Jonge* Castor en *de Jonge* Pollux, beide n. Koningsb.; *Oorburg* Hendr. Ellida, n. Dantzig; *Meppen* Wobbina Venema en *Pronk* Hendr. Gesina, beide n. Nijburg; *Visser* Fred. Hendr., n. Osterrisoer; *Leuning* Battruida, *Swiers* de Jonge Timen en den 28sten *Staal* Tjadda, alle 3 op avontuur; *Drent* Anna Cath., n. Stettin. — Van Helvoet den 28 Junij. *van Duin* Maria en Adriana, n. Boston; *Kramer* Lambertus, n. St. Sebastian; *Kuipers* Euterpe, n. Cardiff; *Homan* Groot Zeewijk, *Zuiderveen* Eensgezindheid. *Nieman* Margaretha en *Bakker* Maria, alle 4 n. Memel; *Ritzes* Geertr. Anna, n. Koningsb.; *Potjewijd* Albertina, op avontuur. — Van Cardiff den 26 Junij. *Lammerts* Volharding, n. Dordrecht.

Zeilklaar te Galats den 13 Junij, kapit. *de Jonge* Castor, naar Vlissingen. — Te Liverpool den 25 Junij, *de Weerd* Willem, naar Triest. — Te Gothenburg den 16 Junij. *Op 't Holt* Margrietha, n. Holland. — Te Stockholm den 19 Junij, *Wijkmeijer* Margaretha, naar Holland.

In lading te Liverpool den 22 Junij, kapit. *Kroll* Antje en Jansje, naar Koningsbergen; *de Boer* Wemelina, naar Hamburg.

ZOUTKAMP, 29 Junij. Vertrokken den 27 Junij, kapit. *Gnodde* Sophia, n. Koningsbergen; den 28sten *Kening* de Jonge Willem, op avontuur.

Zeilklaar den 28 Junij, kapit. *van Dalen* de Eendragt, n. Oudsoen; den 29sten *Broekema* Ida Hilleechina, n. Osterrisoer.

Gepraaid den 10 Mei, op 7° N. Br., 22° 50′ W. L., Ridderkerk, kapit. *H. Pesant*, v. Londen n. Batavia.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

22 Junij. Kuipers, Anna Schuringa, v. Prästöe n. Antw., m. gerst.
Wever, Gezina Bertha, v. Stockh. n. Schied., m. rogge.
Hitman, Twee Gebr., v. Dantzig n. Amsterd., m. tarwe.
Onken, Hinderika, v. Prästöe n. Engeland, m. gerst.
de Weerd, Pieter, v. Dantzig n. Amsterdam, m. hout.
Jongebloed, Celeritas, v. Memel n België, m. haver.
Mulder, Alida, v. Stockholm n. Schiedam, m. rogge.
de Ruiter, Westen Schouw., v. Koningsb. n. Amst., m. koper.
Duintjer, Catharina, v. Koningsb. n. Koog, m. lijnzaad.
Galle, Harmonie, v. Memel n. Rotterdam, m. rogge.
Sprik, Grietina Hellegina, v. Ystad n. de Maas, m. rogge.
Voogd, Jacoba Christina, v. Koningsb. n Amst., m. lijnz.
Boerhave, Arendina, v. Koningsb. n. Holland, m. lijnz.
Hoveling, Redite, v. Hull n. Stockholm, m. stukgoed.
Albers, Preciosa, v. Pillau n. Aberdeen, m. beenderen.
Visser, Joh. Petronella, v. Koningsb. n. Amst., m. lijnz.
de Vreede, Irene, v. Koningsb. n. Amsterdam, m. tarwe.
Zeven, Elsina Jantina, v. Koppenh. n. Callundb., m. rogge.
23 — van Vliet, Courier, v. Stockholm n. Vlaarding., m. teer.
Mooi, Renske, v. Stockholm n. de Maas, m. rogge.
Heddes, Vlijt, v. Dantzig n. Holland, m. rogge.
Scherpbier, Elsje, v. Memel n. Holland, m. lijnzaad.
Blouw, Gezina, v. Londen n Koningsb., m. suiker.
van Sluis, Geziena, v. Newcastle n. Stockh., m. steenen.
Boon, Annegina, v. Antwerpen n. Pruissen, m. dakp.
Busker, Wilhelmina, v. Aarhus n. Antwerpen, m. rogge.
Nagel, Triton, v. Stockholm n. Holland, m. rogge.
24 — Vorenkamp, Cornelia Alida, v. Stockh. n. Schied., m. rogge.
van Wijk, Jenny, v. Newcastle n. Koningsb., m. steenk.
Schoon, Maria, v. Alloa n. Koningsberg., m. steenk.
Groenewold, Afiena Jonker, v. Ystad n. Amst., m. rogge.
Stasse, Op Hoop van Zegen, v. Stockh. n. Antw., m. teer.

De Wind den 22 Junij N.O., N.N.O., O.N.O.; den 23sten Z.O., Z.W., Z.Z.W.; den 24sten W., W.N.W., N.W.; den 25sten N.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 29 Junij. Naar Londen 16 sh. met 10 pCt. pr. 10 qrs. haver; naar Antwerpen *f* 8 pr. last tarwe; van Frederikstadt op hier *f* 9,25 pr. ton hout.

STETTIN, 26 Junij. Gesloten naar Holland *f* 20 voor rogge, Antwerpen *f* 23 à *f* 24 voor tarwe, *f* 17 voor greenen hout, Londen 3 sh., de kolen-havens 2 sh. 6 d. p. qr. tarwe.

DANTZIG, 25 Junij. De stemming blijft lusteloos en toont zich in de prijzen geene verbetering. Amsterdam *f* $25\frac{1}{2}$ p. last rogge, Londen 20 sh. p. load sleepers, Portsmouth 22 sh. p. load balken.

KONINGSBERGEN, 24 Junij. Op verbetering van vrachtprijzen is vooreerst niet te rekenen. Naar Amsterdam *f* 24, de Maas *f* 25, Antwerpen *f* 26, Brussel *f* 27, alles met *f* 1 kapl. per last zaad en rogge. Vrachtvrije schepen zijn in menigte voorhanden.

MEMEL, 24 Junij. Schoon binnen 8 dagen 70 onbevrachte schepen zijn aangekomen, waarvan de helft reeds bevracht is, zijn de prijzen voor vlas en hennep nog 1 sh. p ton gestegen. Naar Amsterdam *f* 25 p. last hennep, de Maas *f* 26 p. last rogge, Antwerpen *f* 20 p. last deelen, Londen 18 sh. 6 d. p. load, Dundee 40 sh. p. ton vlas.

Berigt voor Zeevarenden.

Door den minister van marine is, in dato den 25 Junij 1855, ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat in het groote scheepvaarwater der *Zuiderzee*, in het oploopen van *de Houtrib* gezonken is een binnenvaartuig, geladen met steenen, op de peiling: „*Urk O.N.O. en Enkhuizen N. $\frac{1}{2}$ W. (miswijzend kompas).*

De mast van het vaartuig, nog zigtbaar zijnde, wijst het gevaar aan.

Eene wrakton zal worden geplaatst, waarvan de merken en diepte nader zullen worden bekend gemaakt.

— En in dato den 26 dito, dat op den Lichttoren, staande op het Westerhavenhoofd van *Hellevoetsluis*, ter vervanging van het daarop gebrand hebbende Argandsche lamplicht, thans is opgesteld een *catadioptrieke lichttoestel* van de 4de grootte, waarvan het licht op ruim twee geographische mijlen zigtbaar is en den horizon verlicht, van N.W. $\frac{1}{2}$ N.; door het West en Zuid, tot Oost, bij miswijzend kompas.

Voor binnenkomende schepen, die door de aanwijzing van het roodschijnende gedeelte van het groote kustlicht van *Goedereede* het *Noorder Pampus* overvaren, zal de verduistering van het licht van *Hellevoetsluis* in de rigting van N.W. $\frac{1}{2}$ N. aantoonen, dat men die droogte omstreeks eene kabellengte is gepasseerd; doch deze verduistering zal in de meeste omstandigheden 8 a 10 el boven het dek van een schip moeten worden gadegeslagen, om de hoogte der duinen bij *de Kwak*.

226ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van *f* 100 en daarboven.
Trekking der Vijfde Klasse.

15*de Lijst.* Nos. 3600 en 5834 ieder *f* 1000; nos. 4912, 5942 en 15254 ieder *f* 400; nos. 639 en 6874 ieder *f* 200; nos. 355, 422, 4648, 8070, 10894, 11020, 11682, 12197, 14828 en 18329 ieder *f* 100. — 16*de Lijst.* No. 10371 prijs *f* 1000, premie *f* 30,000; no. 919 *f* 1000; no. 2918, 7508, 10277 en 19230 ieder *f* 400; no. 1408, 3037, 6557, 12008, 14020, 15541, 16087, 16734, 17609, 18307, 19230 en 19423 ieder *f* 100.

N.B. De PRIJS van ***f* 1000** en PREMIE van ***f* 30,000**, op No. **10371**, is gevallen in de Collecte van de Gekwalificeerde Collecteurs **E. DE BOER & ZONEN.**

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.
GRONINGEN, 29 *Junij.*

TARWE.							
Oude	70 ℔ *f*		Veen	66 ℔ *f*	8,10	Zw. Voer 36 ℔ *f*	3.70
			GERST.			» 38 » »	3,90
N. Oml.	68 » »	12 90	Winter	54 ℔ *f*	6,00	» 40 » »	4,10
»	70 » »	13 60	»	56 » »	6.40	» 42 » »	4,30
»	72 » »	14 40	»	58 » »	6,80	» 44 » »	4,55
» Old.	70 » »	13 40	Zomer	54 » »		BOONEN	
» »	72 » »	14.10	»	56 » »		Paardeb. *f* 8,25,40,60	
» »	74 » »	14,90	Knobbe	60 » »	6,40	Gr. Erwt. *f* a *f*	
» »	» »		»	62 » »	6,70	Graauwe *f* a *f*	
ROGGE.			HAVER.			ZADEN, ENZ.	
Inl.	64 ℔ *f*	9,40	Dikke	36 ℔ *f*	3,85	Old. Kools. *f*	
»	66 » »	9,80	»	38 » »	4,10	Oml. *f*	
»	68 » »	10,20	»	40 » »	4,30	Oostv. dito *f*	
»	70 » »	10,60	»	42 » »	4,50	Zomerzaad *f*	
BOEKWEIT.			»	44 » »	4,70	G. Mosterdz. *f*	
Gr. Zd.	64 ℔ *f*	8 00	»	46 » »	4,90	Lijnzaad	
» »	66 » »	8.40	»	48 » »	5,10	Dederzaad *f*	
» »	68 » »	8,80	»	50 » »	5,30	Gr. Grt. *f* 10,25,50	
Zw. Zand	64 » »	7 80	Witte Voer	36 » »	4 00	Par. 100 N. ℔ *f* 14	
» »	66 » »	8 20	»	38 » »	4,20	*f* 14.25,50,75	
Veen	64 » »	7 70	»	40 » »	4 40	Raapolie p.v. *f* 51,50.	

Tarwe met geringen kooplust, en niet dan lager te plaatsen. — Rogge 20 c. en Boekweit 15 c. lager, aan gebruikers verkocht. — Gerst mede niet dan iets lager te plaatsen. — Haver genoegzaam in een doen. — Boonen en Gort weinig in omgegaan.

ROTTERDAM, 28 *Junij.* Tarwe: 162 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 500; 158 ℔ dito *f* 485, *f* 487, *f* 490; 158 ℔ Rijn *f* 490; 158 ℔ Petersb. Kubaeka *f* 480. Lijnzaad, 112, 113 ℔ Taganrog *f* 440.

LEEUWARDEN, 29 *Junij.* De aanvoeren van alle Graansoorten waren heden zeer gering en de vraag bepaalde zich meestal ter consumtie, waarvoor ongeveer de vorige prijzen werden besteed, terwijl houders niet genegen waren zich bij eenige partij lagere prijzen te laten welgevallen. Tarwe, puike *f* 14,50; knappe *f* 13,50,80. Puike roode *f* 14.50,75. — Rogge iets lager, puike Inl. *f* 10 tot *f* 11, naar kwaliteit. — Boekweit weinig gevraagd en 15 à 25 cts. lager, Vries. Zand *f* 8,90, *f* 9,35. — Winter-Gerst als voren, puike *f* 6,20 tot *f* 6,70; ligtere soorten *f* 5,60, *f* 6,10. — Haver ruim prijshoudend, fijne *f* 4,75, *f* 5,30; ordinaire *f* 4,15,40.

AMSTERDAM, 29 *Junij.* Tarwe en Rogge zonder handel. — Erwten: Graauwe zonder vraag. Groene en witte zeer gezocht, doch niet voorhanden. — Van Boekweit verkocht 120 pd. Holst. *f* 270 aan de Zaan.

Koolzaad onveranderd; op 9 vat in Sept. 89 p. vl. — Lijnzaad in een doen; 105 pd. Koningsb. *f* 370; 110 pd. dito *f* $362\frac{1}{2}$; 101, 102 pd. dito *f* $11\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ per mud. — Raapolie dadelijk en op levering wel zoo aangenaam; op 6/w. *f* 54,75; vlieg. *f* 53,25; Sept. *f* 51,50 a 75; Oct. en Nov. *f* 51,50; Dec. *f* 51,25 a 50. — Lijnolie op levering met veel kooplust willig; op 6/w. *f* 41,75; vlieg. *f* 40.25 a 50; Sept. *f* 42; Oct. *f* 42,50 a 75; Nov. *f* 42,75 a *f* 43; Dec. *f* 42,75 a *f* 43,25 a *f* 43. — Hennepolie op 6/w. *f* 45,75; vlieg. *f* 44,50.

LONDEN, 27 *Junij.* De aanvoer van vreemd graan blijft ruim; maar van inl. onbeduidend. Heden was de markt schraal bezocht, evenwel werden voor Engelsche Tarwe de prijzen van l.l. Maandag bewilligd. In vreemde ging zeer weinig om, doordien de koopers tot lagere koersen hopen te zullen kunnen verkrijgen. Alle overige graansoorten waren onveranderd.

Van den 29sten. Granen onveranderd en met weinig handel.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 29 *Junij.* De prijs der Boter was heden: 1ste soort *f* $36\frac{1}{2}$, tweede soort *f* 34.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 29 Junij. Rundvee niet ter markt gevoerd. Van schapen en lammeren was de markt mede schraal voorzien, prijzen van *f* 9 tot *f* 16. Van varkens was de aanvoer ook zeer klein, en de prijzen van *f* 26 tot *f* 48; biggen van *f* 5 tot *f* 15.

EFFEKTENBEURS.
Amsterdam, 29 *Junij.*

NEDERL. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. 63, $63\frac{1}{4}$, $63\frac{1}{4}$; Dito Dito 3 pCt. $74\frac{3}{4}$, 75, $75\frac{1}{4}$; Dito Dito 4 pCt. $92\frac{3}{4}$, $92\frac{13}{16}$, $92\frac{15}{16}$; Amortisatie Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. 90, $90\frac{1}{8}$. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pC. $50\frac{3}{4}$. — SPANJE. Onbep. St. 1 pCt. $18\frac{1}{2}$; Dito 3 pCt. $37\frac{1}{2}$, $37\frac{3}{4}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $29\frac{7}{8}$, 30, 30; Coupons Bewijzen $4\frac{1}{8}$, $4\frac{3}{16}$; Amortisable Schuld $4\frac{1}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $39\frac{3}{8}$, $39\frac{1}{2}$.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $102\frac{1}{4}$; Dito Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $101\frac{1}{4}$; Cert. $4\frac{1}{2}$ pCt. $88\frac{3}{4}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. $78\frac{1}{2}$, $78\frac{3}{4}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. $77\frac{3}{4}$. — POLEN, Cert. 4 pCt. $70\frac{3}{4}$. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 61, $61\frac{3}{8}$; Dito Nationale 5 pCt. $65\frac{1}{2}$, $65\frac{3}{4}$, $65\frac{11}{16}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt $31\frac{3}{4}$, $31\frac{5}{16}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $31\frac{1}{4}$, $31\frac{1}{16}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. $72\frac{1}{4}$, $72\frac{3}{8}$; Oostenr. Bank-Act. *f* 990; Weenerb. bij *Goll en Co.* 4 pCt. 56; N. Loten v. 250 fl. 1854 *f* 253; Pruiss. Loten 1854 *f* 210; Louis. bij *Hope* 5 pCt. $100\frac{3}{4}$; Braz. 5 pCt. $98\frac{3}{4}$; Mexik. $19\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$; Dito Onb. $19\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. $66\frac{3}{8}$; Gren. $2\frac{3}{4}$ pCt. $16\frac{3}{8}$; Ecuador $2\frac{15}{16}$, 3.

Holl. fondsen waren, bij eenige affaire in de hoofdsoorten, iets aangenamer. — In vreemde effecten was weinig of geene verandering. In Oostenr. en Spaansche binnenl. 3 pCts. vertoonde de handel eenige levendigheid. — Van Zuid-Amerik. hebben zich Peru van hunnen achteruitgang weder hersteld. De omzet daarin was evenzoo onbeduidend als gisteren.

5 pCts. N. Russen, bij *Stieglitz* $81\frac{3}{4}$.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 3; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. $63\frac{3}{16}$ a $\frac{1}{4}$; Spaansche 1 pCt. $18\frac{1}{4}$; Binnenl. 3 pCt. 30; Metall 5 pCt. $61\frac{1}{4}$.

ADVERTENTIEN.

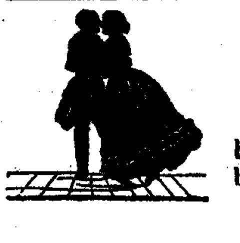

BAL,
op Maandag eerstk.,
bij **D. BAKKER**, bij de Korenbeurs, des avonds om 8 uur.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

B. WOUTERS
met
C. WIJBENGA.

SNEEK, 27 Junij 1855.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot, SARA MARIA GOEVERNEUR, voorspoedig van eenen ZOON.

GRONINGEN, 28 Junij 1855.

J. J. P. VALETON.

*** Heden beviel van een' welgeschapen ZOON mijne geliefde Echtgenoot S. NIEBOER—LAMOT.

GRONINGEN, 28 Junij 1855.

K. J. NIEBOER,
Koek- en Banketbakker.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed zacht en kalm mijne veelbeminde Echtgenoot, Y. WILDERVANCK—WENS, mij uit eene gelukkige echtverbindtenis van vijf jaren drie Kinderen nalatende, te jong om het verlies eener Moeder te kunnen beseffen.

SAPPEMEER, 28 Junij 1855.

W. H. WILDERVANCK.

*** Na eene ongesteldheid van negen dagen, overleed heden ons lief Dochtertje FENNA, bijna vijf jaren oud.

GRONINGEN, 25 Junij 1855.

G. MEINESZ.
R. A. MEINESZ—HAMSTRA.

*** Heden avond overleed, in den ouderdom van ruim 47 jaren, mijn geliefde Echtgenoot J. P. KOSTER, mij uit eene gelukkige echtvereeniging van ruim 7 jaren 4 Kinderen nalatende.

GRONINGEN, 28 Junij 1855.

G. TIMMER, Wedw. J. P. KOSTER.

*** Door **J. B. WOLTERS** en de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is uitgegeven:
DE TWEEDE, op **NIEUW** VERMEERDERDE DRUK
VAN DE
NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,
benevens de Grondwet en eenige andere Wetten, Besluiten en Reglementen, met opgave der Schrijvers, welke over deze gehandeld hebben, en met aanduiding van de tot ieder artikel betrekkelijke Nederlandsche en Fransche Wetsbepalingen, voorzien van een ALPHABETISCH REGISTER, *uitgegeven onder toezigt van*
Mr. A. OUDEMAN.

In deze nieuwe uitgave zijn o. a. opgenomen de *Wetten van den 29sten Junij* 1854, zoodat deze druk ruim 1030 bladzijden beslaat. De prijs is evenwel niet verhoogd zijnde ***f* 4—90** *in Zakformaat* en ***f* 6—20** *voor Kantoorgebruik*, gebonden in netten linnen band.

Werken
VOOR
VERMINDERDEN PRIJS.

***P. C. HOOFT*, Nederlandsche Historien,** 5 dln., met Aanteekeningen van *Dr. W. HECKER.* Prijs [*f* 12.50] ***f* 5.00.**

***CURRER BELL*, Jane Eijre, of het leven eener Gouvernante,** 2 dln. Prijs [*f* 5.80] ***f* 2.50.**

***T. F. UILKENS*, Losse Verhalen, uit het dagelijksch leven ontleend.** Prijs [*f* 2.80] ***f* 1.00.**

***J. VENEDEY*, Eene Badkuur in het Zuiden van Frankrijk.** Geschiedk. en plaats. herinneringen, 2 dln. Prijs [*f* 5.80] ***f* 2.50.**

***A. G. BRUINSES*, Uit het Leven.** Schetsen en Beelden. Prijs [*f* 1.50] ***f* 0.40.**

———— **Tafereelen uit de Geschiedenis van de stichting en vestiging der Christelijke Kerk.** Prijs [*f* 3 75] ***f* 1.50.**

———— **Schetsen uit het Christelijk Leven in de drie eerste eeuwen der Kerk.** Prijs [*f* 1.50] ***f* 0.50.**

Bovenstaande werken zijn voor den daarbij gevoegden verminderden prijs bij de meeste boekhandelaars verkrijgbaar gesteld. Men twijfelt niet of velen zullen zich de gelegenheid ten nutte te maken om voor eene betrekkelijke kleinigheid zich deze genoegzaam bekende werken aan te schaffen.

VERHURINGEN VAN HOOILANDEN.

Ten overstaan van Mr. **J. J. DE SITTER**, Notaris te *Groningen*, zullen, ten verzoeke van den Heer Mr. J. H. QUINTUS, publiek worden verhuurd, onderscheidene **HOOILANDEN**, gelegen te *Groningen*, *Haren*, *Onnen* en *Helpen*, als:

Op ZATURDAG den 7den Julij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort, te *Groningen*: Het TOPGRAS en de NAWEIDE van 8 Bunders LAND, gelegen buiten de Kranepoort; 3 Bunders, gelegen bij het Nettelboschje, buiten de Boteringepoort.

Op MAANDAG den 9den Julij 1855, des namiddags te 3 uur, ten Huize van E. HOENDERKEN, te *Haren*: De LANDERIJEN gelegen te *Haren* en *Onnen*.

Op WOENSDAG den 11den Julij 1855, des namiddags te 5 uur, ten Huize van T. ALING, te *Helpen*, eerste veiling op de Plaats zelve, bij perceelen, en de tweede Veiling ten Huize van T. ALING, te *Helpen*: Het TOPGRAS van ongeveer 30 Bunders LAND, gelegen te *Helpen*, in onderscheidene perceelen.

Van deze perceelen zijn eenigen langs het *Winschoterdiep* en de anderen in de nabijheid daarvan gelegen.

Op de Plaats zelve is aanwijs te bekomen op den dag van Verhuring, van des morgens 9 tot des namiddags 3 uur en de aanduiding van de perceelen zal drie dagen vóór de Verhuring, ten Huize van Verhuring ter inzage liggen.

Boeldag,

op WOENSDAG den 4den Julij 1855, te 3 uur, ten Huize van JAN VAN ZANTEN, op den *Woldijk*, onder *Ten Boer*, en ten verzoeke van de Weduwe AZING RIETMA, Landbouwersche op *Immerwolde*, onder *Ten Boer*, van ongeveer 20 Bunders TOPGRAS en ongeveer 20 Bunders ETGROEN; benevens eene CHAIS, FAETON, BOERENWAGEN, ENZ.

J. H. GLAS.

BERIGT voor DAMES.

Door het gevorderde Saizoen, zullen de nog voorradige **HOEDEN, LINTEN, BLOEMEN** en **STOFFEN** voor **inkoopsprijs** worden uitverkocht; rekommandeert zich minzaam in ieders gunst.

BECKEL-ZANINO, Zwanenstraat.

SOCIETEIT *MUTUA FIDES*,
te *Groningen*.

De DIRECTIE der STUDENTEN-SOCIETEIT **Mutua Fides**, te ***Groningen***, vraagt een' **KASTELEIN**, tegen den **1sten December 1855.** Iemand hierop reflecterende, wordt verzocht, zich vóór den **15den September** met franko brieven, onder de letters M. F., te adresseren bij den Boekhandelaar P. VAN WICHEREN, H.z., te *Groningen*.

UIT DE HAND TE KOOP:

De **EIGENDOM** eener **BEHUISDE BOERENPLAATS** en **LANDERIJEN**, groot pl. m. 30 Bunders, gelegen in het *Oldambt*, op St. Martini jaarlijks tot huur doende *f* 397—50. Om te aanvaarden op den 1sten November of vroeger, naar verkiezing. Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Commissionair H. SCHUITEMA, W.ZOON, in de Heerestraat.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.